Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА
LIBERTY

Часопись для руского народа в Америцї і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XV. Ню Иорк, Четвер, 6-го Червня 1907. Число 23

Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, June 6, 1907. No. 23.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америцї.

Розмет за місяць Май 1907.

За померших членів, їх жінок і за случаї каліцтва:

Від. 53. Василь Паньчак, умер 31 Марта 1907	$1000.00
Від. 78. Василь Шемела, умер 1. Цьвітня 1907	$1000.00
Від. 1. Дмитро Биндас, умер 20. Цьвітня 1907	$1000.00
Від. 10. Віктор Гнатик, умер 7. Мая 1907	$1000.00
Від. 26. Тересія Кардаш, ж. Петра, умерла 28. Вересня 1906	$400.00
Від. 6. Марія Кісс, жена Івана, ум. 10. Цьвітня 1907	$400.00
Від. 86. Николай Шул, умер 12. Мая 1907	$1000.00
Від. 81. Войтїх Сьвіржко, спараліжованє руки	$100.00
Від. 114. Іван Фецко, нездібний до працї	$100.00
Разом	$6000.00
Платня головних урядників за Май	$155.00
Адмінїстрація Союза і друки за Май	$294.93
Відзнаки	$300.00
Весь розхід виносить	$6749.93

Розмет платить 7530 членів на цїле посмертне (кождий по 86 центів) і 730 членів на пів посмертного (кождий по 43 цнт.).

Крім того кождий член платить за орган „Союза“ по 10 цент. на Фонд резервовий по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центї, на Фонд Бідних по 1 центї.

Разом платить: член на цїле посмертне $1.00 а на половину посмертного 57 центів.

К. Кирчів, предсїдатель. *С. Ядловский*, секретар.

А. Шаршонь, касієр.

ОГОЛОШЕНЄ.

Понеже богато пп. Секретарів питає мене чи треба всїм членам виписувати крім блянкетів також нові деклярації, длятого отсим даю до відомости, що жаден член, нової деклярації виписувати не потребує, лише має виповнити блянкет і прислати єго з грамотою.

Нові деклярації розіслали ми тому, щоби защадити кошт почтової оплати та щоби за одним заходом кожде Братство мало їх в запасї.

З поважанєм

Т. Лабовский.

Голов. Рек. Секр. Союза.

НОВИНКИ

КАЛЄНДАР.

Червень.

6	Ч.	Симеона. Мел.
7	П.	Об. Гл. Іоана Х.
8	С.	Карпа
9	Н.	6 О слїпор. Тер.
10	П.	Никити еп.
11	В.	Теодозиї м.
12	С.	Іваакія

— **З Шенандору, Па.** доносять нам, що о. Левицкий купив для тамошної парафії реальність вартости 30 тисяч долярів на якій має станути нова церков, котра буде побудована на взір Питсбурской. 30-го Мая відбув ся парафіяльний баль на котрім прийшло доходу кілька сот долярів.

— **На днях** завязало ся в Ню-Йорцї товариство „Украінський драматичний кружок“ (Ruth. Dramatic Society). Метою і цїлем ново-завязаного товариства є так у самім Ню-Йорцї, як і по всїм усюдам, де лиш живе жмінка украінців, живим словом і піснею розбуджувати у них почутє національної само-сьвідомости, піднести культурну і мораль ну уровень затєчинців за океаном, плекати рідне слово, рідну пісню стати запорою проти вынародовленя та розжарити людов до усего що рідне, що наше. З чистих доходів призначує ся часть на будову власної хати. До виділу новозаснованого товариства вийшли: д. А. Цурковський (голова), дка. О. Бучацька (місто гол.), д. Білобрам (секр.), дка. Д. Шпільфогель (заст. секр.), дка. І. Кароль (касієрка), д. З. Лазаревич (заст. кас.) і д. І. Ганачівский (контрольор).

З приятностию нотуємо сей відрадний крок у перед в культурнім житю американської Руси, та надіємо ся, що нове товариство найде належиту піддержку серед нашої суспільности.

— **Підчас посьвяченя** угольного каміня під нову греко-католицку церков в Вилксбері, Па. минулого Четверга, в наслідок натовпу людий, тимчасова підлога зломилась і сьвященики і люди які на ній були попадали 12 стіп в долину у пивницю. Вісьмох сьвящеників і 11 людий серіозно покалїчених.

— **Дня 26-го Мая с. р.** православний епископ Інокентій в Ню-Йорку посьвятив д. М. Паздрія, Галичанина, на сьвященика.

— **В Галичині** вибори до віденського парляменту йдуть дуже гарно. Москвофіли усюди провалюють ся, так само і кандидати „Rady Narodowej“. Крім вибраних послів, про яких була звістка в попереднім числї „Свободи“ вибрано дальше:

Окр. 56 (Печеніжин Коломия Косів) Голосувало 34.705. Вибраний о. Войнаровський (30.077 гол.) Др. Дудикевич (моск.) дістав 4.628 гол.

Округ 58. (Борщів, Заліщики, Городенка, Снятин) Голосувало 48.215. **Вибрані: Др. Т. Окуневський** (посол більшости 26.696 гол.) і **Др. В. Охримович** (посол меньшости 12.761 гол.), оба Украінці.

Округ 60. (Бучач Підгайці) Голосувало 29.861. **Вибраний Вяч. Будзиновський** (укр. 19.892 гол.) Поляк Бенявський дістав 609 а москвофіл Геців 416 голосів.

Округ 64. (Львів повіт) голосувало 24.202. **Вибраний о. Фолис** (укр., 12.225 гол.) Поляк Абрагомович дістав 7.166 гол. (вибраний послом меньшости). Москвофіл Павлїкоф дістав 913 гол.

Вислід з иньших округів поки що єще не звісний.

— **У Вініпеґу, Канада** за нововибраного бурмістра повідправлювано всїх старих-спивих бігарів, що замітали улицї; в місто-жних принято молодих. Не оден старик позбавлений хлїба мусить з міста втікати де инде, або на фарму і там кінчити своє незавидне житє „з журбою старість обнялась“, тай чекати, рахувати, делькотїти перед смертю. Одна німкиня говорила, що пішла до „сити-гол“ з прозьбою щоб чоловіка принято або щось... Її відповіли, щоби вивела єго за місто і розстрілила.

— **Сего року** канадийский ряд задумує розширити пових 10 міліонів акрів землї в зах. Канадї. З сим число всїх незаселених ще гомстетів в зах. Канадї виносить 120 міліонів акрів. Знатоки кажуть, що таке саме майже число акрів ще непоміряно і що землї сї розтягають ся переважно на північ і на всхід від міста Едмонтону (Альберта). Сї околиці мають бути лучшими, що до клїмату і сонїшного сьвітла, чим середно канадийскі землї.

— **З New Haven, Conn.** в варстатах будови нових возів желїзницї New York New Haven & Hartford зажадали заняті там робітники, ковалї і машиністи. загалом около 5000 людий підвижки платнї о 10 процент. Робітники при карах брали до тепер від 1.75 до 2.50 дол. денно, а машиністи по 2.50 дол. денно. Між компанїєю а робітниками ведуть ся в сїй справі переговори.

— **Від 17-го мая** температура в цїлій Канадї значно піднеслась. — Західна Канада покінчила вже половину засївів. — Робота зачалась всюди без перешкоди студени і морозу. — Ще кілька днїв теплих а засївп будуть покінчені. (К. Фармер).

— **Нове рішенє** в справі канадийских Духоборів видало в тих днях міністерство справ внутрішних Канади. Після сего розпорядженя Духобори мають на будучність статись канадийскими горожанами або в противнім разї мусять жити в резервах як Індіяни. З послідної ревізиї духоборских селеній показуєсь, що около 8.175 Духоборів порішило жити і працювати разом і відмовили статись горожанами. Тому урядова комісця утворила 61 духоборских сіл, з котрих 48 лежить в йорктоньскім дістрикті, а 13 в Прінс Алберт дістрикті. Сї села або резерви забирають 756 фармів. Тим котрі приняли канадийске горожаньство, комісия надала 233 гомстетів. Лишилось ще 1618 гомстетів, котрі перше належали до Духоборів і котрі ряд віддав иньшим поселенцям. (К. Фармер.)

— **Італїйский банкир в Філадельфії**, Па. A. di Lonardo застрілив хлопця іменем Леон Ґрагуські дня 22-го Мая. Суд засудив его на 1000 долярів кари і випустив на волю.

— **В одній з фабрик в Берлїні** (Німеччина) вибухнув страйк. Мимо сього що страйкова сторожа пильнувала фабрики, робило там шістьох робітників, яких однак ніхто не баяив, щоб коли входили, або виходили з фабрики. Припадково один зі стоячих на сторожи спостеріг, що кождого вечера з фабрики вивозить ся шість домовин, які ранком опять привозить ся. По близшім розслїдженю справи показало ся, що в домовинах привожено робітників, які працювали у сїй фабриці.

— **Мольох мілїтаризму.** Австрийська военна фльота буде незадовго скріплена одною окремою дивізиєю підводних міноносців. Таке судно занурюєсь зовсїм у воді, так що на поверхности моря не видко з него ні слїду, наслїдком чого являє ся дуже небезпечним для непріятеля, бо може наблизитись незамітно до непріятельских кораблїв і висадити їх торпедами у воздух. Однак служба на згаданих кораблях дуже небезпечна, бо часто буває, що по занурею того судна щось зіпсує ся в механізмі, наслїдок чого воно не може само виплисти назад на поверхність моря. В такім випадку, коли нема на поготівлю приладів, при помочи котрих можна би добути підводне судно на верх, моряки засуджені невідклично на смерть, бо вичерпавши воздух до диханя, мусять удусатись. Такі катастрофи скоїли ся в послїдних часах двічи у французькій фльоті, однак держави, без огляду на се не занехали того страшного оружя і старають ся його видосконалити та зробити ще грізнійшим. За їх приміром іде Австрия і заводить у себе також дивізию підводних міноносців. Поки-що замовило правительство два такі судна у одної американської фірми, що займає ся будовою кораблїв і підводних міноносців. Одно судно буде готове ще в сім році, при чім умовили ся, що скелєти обох суден мають бути збудовані в морськім арсеналї в Полї з краєвого материялу, а лиш мотори та инші прилади будуть привезені з Америки. Служба то є моряки будуть з'орґанізовані передовсїм з охотників. Лише на випадок, коли-б ніхто не зголосив добровільно, потрібне число офіцирів і моряків буде примусово відкомандоване.

— **Звертаємо увагу наших читачів на банки оголошені в „Свободі“: Merchants National Bank в Шенандорі, Па. і The First National Bank в Майнерсвил, Па. Банки ті стоять під надзором уряду і зложили велику кавцію — тому суть безпечні. Не тримайте гроший по сїнниках, куфрах, старих чоботах або непевних приватних банках, бо колись можете сего жалувати, як вже неоден по невчасї жалує**

Оголошенє.

Дня 4-го Липня 1907 відбуде ся в Микісракс, Па. в гали Губерта побіч руской церкви **Великий Парафіяльний Баль.**

Початок о 3-ій годині з полудня. Тикет 50 центів. Чистий дохід з балю призначений на церков Пречистої Дїви Марії в Мікісракс, Па.

Оголошенє.

Брацтво сьв. І. Хрест., від 18 в Seymour, Conn. подає до загальної відомости, що мітинґ, на яким має вибрати ся новий уряд відбуде ся дня 29-го юнія с. р. Неприбувший член заплатить 50 цнт. а урядник 1дол. кари. Через місяць юній і юлій вступне знижене. Принимає ся нових членів від 16 до 30 літ без вступного, від 30 до 40 літ за половину вступного. Вступне до Р. Н. Союза після статутів.

Адр.: Box 95, Seymour, Conn.

П. Ленько, предс.,
І. Горбаль, кас.,
В. Ванн, секр.

Оголошенє.

Сим подаєсь до відомости членам братства сьв. Отця Николая, від. 4. в Jersey City, що місячний мітинґ Союза відбудесь дня 16-го Юнія, в неділю, о 3-ій годині пополудни в гали Д. Голода 38 Green St. Взиваєсь всїх членів, щоби прибули точно. Члени, котрі два місяцї не заплатили розмет до Союза — єсли не прибудуть на сей мітинґ і не заплатять своєї належности будуть виключені з братства і Р. Н. Союза.

Гр. Підлипчак, секр.,
Ник. Пупчик, предс.,

Оголошенє.

Брацтво сьв. Арх. Михаїла, від. 85 в Hazleton, Па. подає до прилюдної відомости, що місячний мітинґ відбуде ся дня 9-го юнія с. р. на якім мають порішити ся дуже важні справи. Довжників пораз послїдний взиває ся до вирівнаня залягаючих вкладок.

М. Мардиняк, предс.,
А. Романчак, секр.

Оголошенє.

Брацтво сьв. П. і Ц. від. 146 в McKees Rocks, Па. подає до загальної відомости, що піврічний мітинґ відбуде ся дня 16-го юнія с. р. На неявивших ся на мітинґу буде наложена кара 1.50 дол. Хотячих вступити в члени брацтва буде приймати ся на тім мітинґу за пів вступного.

С. Блажовский, предс.,
Ю. Фаль, секр.

Оголошенє.

Брацтво сьв. І. Хрест., від 111, в Allegheny, Па. повідомляє усїх членів, що брацкий мітинґ відбуде ся в неділю дня 9-го червня о 1-ій годині пополудни.

Неприбувший член заплатить 50 цнт. а урядник 1 дол. кари.

Н. Опришко, предс.,
І. Андрусишин, секр.
П. Лащик, кас.,

Оголошенє.

Брацтво сьв. П. і П., відд. 47, в Ambridge, Па. взиває всїх членів, щоби явили ся на мітинґ д. 16-ого юнія с. р. точно о год. 2-ій пополудни в гали п. Ch. Krisztofek-a. Кождий член має принести зі собою свою грамоту. На неприсутних без важної причини наложить ся кару.

П. Середницкий, предс.,
І. Махалик, секр.

Оголошенє.

Брацтво Успенія Пресьв. Богородиці, від. 33 в Нортгемптон, Па. взиває усїх членів Р. Н. Союза, що належать до сего брацтва, аби безусловно явили ся на мітинґ дня 23-го юнія 1907 о 1-ій годині по пол. зі старими своїми грамотами. Буде роздавати ся нові грамоти. Члени позамісцеві в разї перешкоди мають сейчас прислати свої старі грамоти враз з поданєм докладної своєї адреси на руки секретаря брацтва.

Mich. Petryk,
Box 48, Northampton, Pa.

ПОДЯКА.

Мария Качкош складає сердечну подяку Р. Н. Союзови як і урядникам за скоре і точне виплаченє посмертного по єї мужу Ів. Качкош, був. член. 5-ого відділу Р. Н. Союза в Mt. Carmel, Pa.

Гляджу товаришки житя

дівчини чесної, хотяйби бідної. Маю літ 25, 900 дол. готівки, роблю в золотих майнах і заробляю по 4 дол. денно. Просить ся писати з залученєм фотографії на адресу:

Pal. Malan,
c|o Palan Leory Stable,
Cor. 6-th Front St.,
Boise, Idaho.

Пошукую

стрієчного брата, Сильвестра Миляновича, котрий перед роком виїхав з краю і має ся знаходити в Пенсильвенії. Хтоби о нім знав або він сам зводить мене повідомити на адресу:

Стефан І. Миляновичь,
126 Sussex St.,
—23 Jersey City, N. J.

Пошукую

Яська Собко, з села Дегова повіту Рогатин, (Галичина). Сего тижня має єго жена прибути до Сполучених Держав. Хтоби о нім чув зволить мене повідомити на адресу:

Стефан І. Миляновичь,
126 Sussex St.,
—23 Jersey City, N. J.

Де є

Тома Воронєцкий літ 20. Від сімох літ має бути в Канадї. Хто би знав що про него, нехай мене про се повідомить, а дістане 2 дол. нагороди.

M. Brzyzinsky, —23
West Fort William, Ont. Canada.

Де є

М. Коцур v. Шміт. Попереднього року мешкав в Нюгевен, Н. Й. Хтоби знав що про него, нехай напише на адресу:

M. Nadriczny,
126 Rasikway Rod,
—23 Jamaica, N. Y.

ХТО МАЄ

замір купити лоти близько Елізабетпорту в Rosselle Park Cor. Liberty St. and Grand Ave. 10 мінут від колєвої станиї нехай зголосить ся до „Swoboda“ 184 Hudson St., New York, N. Y.

89 ДОБРУ РОБОТУ

лиш той дістане хто вміє добре по англійски. Купіть собі руский тлумач. Пішліть 60 центів на адрес: Narodny Bank,
Іван Майорош управитель,
402 S. Washington, Ave.,
Scranton, Pa. 23—26

НА ПРОДАЖ ГРОСЕРНЯ

в добрім положеню. Бизнесу на тиждень від 150 до 180 долярів. Рент таний. Властитель продає задля браку здоровля в родинї. Близших пояснень уділяє Редакція „Свободи“.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Товариші недолї.

— У малу, вузеньку, повну ріжного сьмітя, і відпадків вулицю, закотивсь повільно мов ревматизмом погнутий, поломаний „еквіпаж“, — запряжений в пару худоребрих шкап.

— З синьо-червоним носом, і з кругленьким животиком візник — якось з зацікавленєм розглядав ся по стрімких стінах, високих, з червоної цегли „компанічних“ камяницях, з котрих через відчинені вікна приглядали ся йому байдужно, о блїдих, помучених лицях робітники.

— Лишень дїтвора, котра неначе розроєне гніздо пщіл, грала ся поза темними зауголками камяниць, загомоніла живійше на вид несподіваного гостя, і окруживши його бігала кругом еквіпажу, вибухаючи при тім веселим дитинячим сьміхом, або спинаючись— заглядала цікаво крізь вікна до його нутра.

— Нарешті візник махнувши замашисто батогом по над ухами своїх шкап, вздержав свій „еквіпаж“ на місци, біля дверій № 124, — і нездарно злізши зі свого сїдженя, відчинив дверці свого „еквінажу“ і з триумфальною міною висипав з нього кількоро, о винужділих лицях людий, котрі витягані майже силоміць з повозки — розглядали ся вистрашено на вкруг себе.

— „Грін-горнс!“ — Зверещала дїтвора.

— „Грін-горнс! грін-горнс! повторили в мить за дїтворою старші, і за хвильку на цілій до тепер спокійній вулиці, аж зарої ло ся від цікавої публики.

— “Грінолів привіз ходїм, ходїм будемо бачити!“

— Грінолї, грінолї, загомоніло зі всїх сторін, аж в ухах дзвеніло від голосу ревучої товпи

Тут якась молода, але скривлена, неначеб єї хто муштардою накормив, з підсинілими вічми „дама“, держучись рукава якогось „пане тего“ о настебурчених чепурно вусах Мазура, дробить нїбито „нужкон“ заглядає, відтак ще гірше кривить ся, хапає ся кокетерно за свій порядний, як на женьщину, ніс, і шепелить нїв голосом:

— „Уходзьми стонд Ялю! — сьмєрдзон сїфем, земдлєєн!“

— А товпа, все реве ся збільшає ся, кругом не чути нїчо, як лишень: „Грінолї! грінолї! Ходїм побачимо.

— Чого вони там так ревуть? й що вони там мають такого цікавого, тоті „Гунґеріянс?“ поспитав під-татуньцілий собі уже якийсь Єнкі, з биноклями на горбатім носї, спинаючись на пальцї, щоб лекше заглянути в середину товпи.

А переконавшись, що поводом сьміхів, розбавленої товпи єсть скуплений гурток, обідраних, і невивчасованих подорожих людий, стиснув раменами, й заклявши здорово по американьски, пішов в свою сторону, цїдячи крізь зубя:

— „І чого тут ревти та робити збіговиско, коли кождий з тих Гунґеріянс, котрі тепер ревуть, і сьміють ся переходив такий самий кризіс?...“

— „Гован! Ю дорті Полендерс!...“

— Не збігати ся! Верещить з цілої сили, почервонївши як бурак, пузатий полїсмен, котрий раптом мов з під землї вирїс.

— І вимахуючи в воздусї своїм „поліном“, наконець удало ся полїсменови привернути лад о стільки що візник зміг якось витарабанити ся зі своїм животиком на свій погнутий „еквіпаж“, і усадовивши ся вигідно, завернути свої шкапи при чім він плюнув з таким розмахом „чютебекою“ простїсенько на босі ноги якоїсь розчіхраної молодиці, що та аж зверещала, неначеб єї яка гадюка вкусила.

— „А бодай ти плюло по кишках, ти череватий чорте!“ кляла розлючена жінка. — І щоб тя дрібні вуши з'їли, щобись карк скрутив, і то на гладкій дорозї поганине якийсь коли не маєш куди плюти, тільки по моїх ногах,. І відтрожувалась кулаком, і кляла на чим сьвіт стоїть череватого візника, котрий від'їзджаючи сьміяв ся на своїм „керичу“, від вуха до вуха, аж жили понабігали йому на чолї...

— Тим часом один з полїсменів умістивши свою особу на підвисшеню так, щоби його лїпше могли усї бачити, взяв в руки кілька посмолених карточок, котрі передав йому перед тим візник, а заложивши на свій порядний ніс старі окуляри, почав в голос відчитувати імена, себто адреси тих, до котрих новоприбулі мали приналежати.

— „І-в-я-н Пстірнек!“ Проголосив полїсмен.

— Пастернак, поправив за полїсменом хтось з товпи.

— „Невер майн!“ відрубав полїсмен, споглядаючи гнївно, в сторону звідки долетїла поправка...

— „Хто тут Пстірнек?“ відозвавсь знова полїсмен.

— Єсть! Відізвавсь якийсь маленького росту мущина, перетискаючись з відкритою головою помежи людьми в сторону звідки його кликали. А передершись нарешті до середини, якийсь час вдивляв ся в гурток новоприбувших, котрі спокійно приглядали ся товпі, всьміхнув ся, а відтак підійшов спокійно до одної з новоприбулих жінок і простягаючи до неї руку, заговорив півголосом:

— „А що Тацька? пепізналась мене?“

Молода жінка стрепенулась мов сполошена серна, і припавши на хвилинку до грудий свому чоловікови, в мить неначе засоромлена оглянула ся поза себе, і унявши за ручку малого, з красними кучерями хлопчика, котрий до тепер держав ся єї спідниці, і попихаючи його дрожачими від зворушеня руками до ущасливленого батька, сказала шепотом:

— „А тож прецінь наш Петрунцьо!“ Не пізнаєсь його?..“

— „Петруню! То наш татунцьо. сказала знова до хлопчика. „Поцїлуй в ручку!“ приказувала. І щасливий батько пригорнув дитину, і поніс по над голови товпи, поніс мов найдорожший собі скарб, а молода мати пішла за ними вслїд, йшла мов тиха вода, коли тимчасом товпа все ревіла: „Грінори! грінори!...“

— „Miss Мері Кочен...“ — голосив дальше полїсмен.

— Кохан! поправив хтось з товпи.

— „Невер майн!...“ Відрубав знова полїсмен злий, що перешкаджають йому в „урядованю“...

— Де єсть Miss Мері Кочен?“ замітив в кінци з натиском.

— „Єсть! єсть!“ Відізвавсь якийсь звучний голосочок з помежи товпи. І за малу хвилинку виринула гнучка стать молодої дївчини, котра з хвильованою грудию почалась приглядати „грінорам“, своїми сьміючими ся очима. Вкінци підбігла скоренько до одного з ново-прибувших мущин, котрий розглядав ся на усї сторони з роззявленою губою, й пригорнувшись до нього зі словами: „то я, Маруська“, повела його з собою в свояси, почервонївши при тім, мов вишнева ягідка.

— „Е, тоті, то таляра бих битого дав, як то не єї фраїр“, замітив, якийсь присадкуватий Рутенець, вказуючи кінцем цибушка, зауходячими молодими людьми.

— „А певно, же так“, відізвавсь другий, з без-бровими, нерухомими вічми.

— „Впрочім хто його там зна', може то єї брат, або жаміліянт який?“, додав своїм храпотливим голосом.

— Ігі! красний мені брат, обставав при своїм присадкуватий. „Не бачилисти, як до него прилипла?...“

— „Го! го! не хтїв би сми сього вечора помежи них руки втикати, бо прилипка то якась —,а й він, як видко нївроку собі дручкаль...“ додав, а на його увагу цілий гурток Рутенців зареготав ся одним перетягливим хихотом.

—Тим часом полїсмен викликував дальше „краяків“, кленучи при тім невиразне „старо-краєве“ письмо, так, що вкінци з новоприбувших лишив ся на вулиці лишень один, около двайцять пять літний мущина, з молодою, бо майже дитиною ще, дївчиною, котра поклавши свою красну кучеряву головку на широкі груди свого товариша, приглядала ся цікаво товпі.

— Е, тот, то певно панок якийсь, зауважив один з гуртка Рутенців, моргаючи значучо своїм оком в сторону молодого чоловіка.

— Та певно, певно що то панок, бо бачите і зиґарок у нього при камізельці, і ковнїр на карку мабуть забув ще білих рукавичок надягти.“ Та чому його гамериканьці такой зі „шіфу“ не забрали до якого офісу, додав другий злобно, споглядаючи повним ненависти зором на нашого незнакомого.

— „А бачите? Він і фраєрку зі собою привіз...“ замітив третий, з пласкими мов у медведя ногами, затягаючись димом папіроски, котру безнастанно курив. „Думаю, радикал якийсь — що таких як він нема тут в Америцї...“ додав, ласнувши при тим язиком, що аж цїла товпа вибухнула пів диким сьміхом.

Незнакомий, котрий до тепер з товаришкою, усїй тій балаканинї й насьмішкам Рутенців прислухував ся спокійно, неначеб нїчо нерозумів, при послїдній „увазї“ пласконогого, зближив ся до балакаючих і склонившись злегка, зачав тою сердечною нашою україньщиною.....

— Бачите, добрі люди, ми тутки не маємо нїкого хтоб нас пригорнув, як тамтих наших товаришів подорожи“ зачав він. — „Але однак маємо надію, що найдесь тут хтось, що не відмовить і нам, на якийсь час гостинного кутика.“ — „Тим лїпше“,—продовжав дальше молодий чоловік, — „що трафилисьмо тут помежи своїх,...“

— І при сїх словах молодий чоловік споглянув бистро в гурток незнакомих йому людий, котрі прислухували ся мовчки його бесїді, з винятком пласконогого, котрий почав ся чогось вертіти, неначеб його хто на розжарених вуглях посадив.

— „Читавєм в старо-краєвих газетах, продавжав дальше незнакомий, що тут в Америцї нераз є велика потреба робучих рук, а у мене , як бачите, вони є здорові й не пожалую їх, — додав з усьмішкою — дасть Бог продовжав незнакомий дальше, своїм звінким голосом, дістану ся і я тут десь до якогось занятя познакомимось, зжиємо ся близше, і будемо усї з себе вдоволені...“

— „Коби о тут в Гамериці браковало лише подобних тобі панків!...“ перебив молодому чоловікови пласконогий — скурчившись при тім, неначеб хто в нього електричну струю пустив. „А ти як бачимо і дєвушку з собой привіз, думаєш що отут Галилея!“ додав по хвильці, крізь чортівско викривлені губи.

— На повижші слова, молодий чоловік спалахнув, мов би його хто окропом несподівано облив. Ніздря у него розширились неначе крила у розбурханого сокола. Якийсь час міряв своїм сталевим зором викривлене індівідуум котре під його зором почалось вертіти мов несамовите, відтак вже спокійно, але дрожачим від зворушеня голосом, відізвав ся до окружаючих його осіб:

—„Милитесь добрі люди, й то дуже милитесь — посуджуючи чоловіка, котрого бачите перший раз в житю о якусь небудь нечисту справу.

— Не роскіш, або жажда жити чиїм небудь коштом, пригнали мене сюди...“ — продовжав незнакомий дрожачим голосом. — „Але обставини приневолили мене покинути рідний край... Обставини і люто-шляхоцка політика!... Але як бачу, то я гірко, гірко завів ся!...“ додав з якимсь розчаруванєм.

— „І тота дівчина, як мильно здогадуєтесь, не є моя коханка а лиш сестра, одиноке, дороге менї і кохане сотворінє, для котрого й жию ще на Божому сьвітї...“ додав майже шепотом вже молодий чоловік.

— „Дитина то, як бачите ще, а ми обоє круглі сироти“ продовжав дальше незнакомий.

„Наскитальсьмо ся досить помежи чужими від малку, бо свої хоть і були деякі — відцурали ся....

— „І хотяй боров ся я що змоги, лиха доля переслїдувала мене, — продовжав дальше, — аж вкінци за порадою добрих людий постановив я удати ся в той далекий край.

Жаль було лишати саму сиротину, бідачка заходила ся від плачу... то і привіз єю з собою“....

І при сих словах. молодий чоловік споглянув з чутєм на свою молоду товаришку ,котра склонивши свою змучену головку на його широких грудях, плакала тишком... А доглянувши на єї красних сивих очах слези, молодий чоловік стрепенув ся, а погладивши рукою єї густі чорні кучері, шептав півголосом:

— „А фе! Маруська, хтож знова видав плакати?...

— То нїчо, — потїшав її — ще рік, два, подібної блуканини, і прийде час в котрім наш нарід усьвідомить ся, пізчасть хто йому брат, — і....

„Так, так маєш рацію молодий чоловіче! — відізвавсь в тій хвильці середнього росту мущина, котрий до тепер прислухував ся мовчки, цілій тій сценї. Твоя правда. Чи рік, чи два, але прийде час, в котрім наш люд відродить ся й зрозуміє цілу огиду замотиличених проводирів, а тоді і для подібних зацофаньців як тоті, не буде помежи нами місця!....

— І малий чоловік кинувши повним погорди зором, на гурток замотиличених Рутенців подаючи руку молодому чоловікови сказав:

— Ходїть. Що правда, то й я сам ще „грінор“ бо несповна два роки як в Америцї, а до того у мене жінка і діточки... але кутик знайдеть ся і для вас — помістимо ся!...“

— І молодий чоловік устиснув цілко, подану йому товаришом недолї руку, а слеза, тиха слеза вдячности покотила ся по його молодім, огорілім лицї.....

Михайло Бєля.

Надіслане.

По дорученю Загального З'їзду Української Народної Партії, що відбув ся сими днями, комітет У. Н. П. посилає Шановній Редакції постанови З'їзда для відомости і загального розголошеня.

З'їзд Партії скликав комітет У. Н. П.

Мета З'їзда: перегляд програми партії; обговоренє: діяльности Української Фракції в Думі, справи Львівських подій і націоналізації університетів на Україні, справи організованя українських робітників і селян, відношеня до У. С. Д. Р. П., Р. Д. Р. П., до російських поступових партій і до Р. С. Д. Р. П. з'окрема.

І. Переглянувши програму Партії (останє виданє, в початку 1906 року), З'їзд одноголосно признав її повною і розробленою.

ІІ. Посли українці повинні одночасно с послами-поляками внести проєкт автономії України і одночасно з останніми досягати його здійсненя. Автономна Україна мусить містити в собі всї землї, оселені (переважно) українською людностю (с Холмщиною).

Поки поляки не добудуть собі автономії, посли їх в Думі не подадуть своїх голосів проти автономії України (Білорусії і Літви), аби не поставити проти себе Українців (Білорусів та Літовців). Коли-ж Поляки добудуть собі автономію (царства польского) раннїйше од Українців — справа перемінить ся. Настрій народу польского, пославшого в Думу послами членів Народово-Демократичної Польскої партії, оборонців історічної Польщі, ворожих до нац. відродженя Українців і до автономії України, цей настрій — не віщує нїчого доброго для Українців.

Треба памятати, що велика земельна власність на право-бер. Україні належить Полякам і що гасло п. нар. демократів — боротись до загину за цей польский стан posiadania', який автономія України зруйнує. — В ній боротьбі п. нар. демократи (польска шляхта) найдуть собі щирих союзників на Ліво-береж. Україні: велико-земельна власність на Л. Б. Україні належить Россіянам (моск. шляхті), якім теж автономія України — лютий ворог.

Посли Українці мусять виставити це головне домаганє (та і інш.) в конкретній формі, в формі внеску розробленного законопроєкта, а не ставити його на загально теоретичний грунт перестрою усієї Россії на федеративних основах, на якім (грунті), окрім таких самих теоретичних розмов, нїчого іншого вирости не може, як свідчить приклад Австрії (т. др. держав), де галицькі Українці і досі не мають автономії, між тим як її має переважна більшість австрійських наній. Данний момент, коли позиції противників слабі єсть найзручнїйший для здобутя автономії України. Пропустити цей великий історичний момент, не виставити зараз же домагань автономії України в конкретній формі — буде зрадою українському народові. Автономія України — це питанє житя і смерти для укр. народа і тому посли Українці повинні добувати в Думі в першу чергу автономії України, яко мога повнїйшої.

1. Без національного розкріпощеня — не може бути розкріпощеня соціяльного.

2. Без автономії не може бути забезпечена ані одна соціяльна, чи яка інша реформа на Україні, хоч би она і була проведена.

3. Робітництво і селянство знев. укр. нації несуть на собі подвійний тягар національного і соціяльного гнобленя, що дає можливість русскому (московському) робітництву і селянству обігнати українських і по культурности і з боку осягненя матеріяльних благ, лїпших умов праці.

ІІІ. Українські посли повинні в Думі виставити домаганє (внести законопроєкт) негайного приносового одібраня земель поміщицьких для передачі їх вкупі з державними землями укр. хліборобам починаючи з безземельних, у повну власність а не з аренду. — Се голос укр. селянства.

Ті землі, віданє котрих укр. хліборобам для сільского господарства може істотно зашкодити цілому краю, мусять зостатись в Урк. краєвім фонді.

1. До громадського (соціялістичного) обробленя землї укр. хлібороб не підготованний.

2. Хлібороб не буде вкладати в землю усю свою силу, здібність і хист, коли не буде певний, що земля на віки його.

3. Вічна аренда без права передачі — це майже так сама приватна власність.

Українська фракція в Думі вірно зрозуміла усю небезпеку для укр. народа проєкта земельної реформи русских (Москалів) трудовиків: о одібранє приватної земельної власности і передачі її вкупі з державними землями в загально державний фонд. Українська фракція зрозуміла, що тодіб укр. землї попали до рук русскої парляментської більшости, а укр. хлібороби булиб віддані на ласку, в повну залежність русских верховодячих партій і тому постановили: передачу усїх приватно власних земель на Україні вкупі з державними в Укр. краєвий фонд. Друга частина програми укр. фракції в Думі, що до розвязаня зем. питаня на Україні: видача землї укр. хліборобам із Укр. зем. фонду тілько до уживаня, в аренду —далека від можливости практичного її здійсненя. Проте розвязанє зем. питаня на Україні є справа нагла, бо безземелє веде укр. нарід до фізичного виродженя, до морального і духового занепаду.

ІV. З'їзд щиро витає У. фракцію в Думі і радить їй перейти на реальний грунт: внесок законопроєктів в дусї основних домагань укр. народа, уперте досяганє їх здійснити — єдине може привернути довірє до неї укр. народа і створити авторітет її в очах укр. народа, який здолає силою підперти своїх улюбленців .....

V. З'їзд постановив збільшити енергію організації укр. робітників і селян на укр. пограниччах, де нарід укр. найбільш загроженний національно, інайбільш терпить соціяльно.

VI. По докладам на з'їзді членів-організаторів — виявило ся, що діяльність партії найінтензивнїйше розвивалась в містах, головним чином серед укр. робітників. З'їзд признав це згідним з програмою партії на підставах ниже наведенних.

1. Укр. пролетаріят по містах має два завданя: 1) Організовано боротись проти капітала, 2) Забезпечити себе від конкуренції прибутків, головним чином россіян, які, гнані стихійною силою вдяки культурному гнобленю укр. нації, державній опіці русскій державній народности і підмозі капіталістів, що самі складають ся переважно з москалів (лїв. б. Україна) і тому охоче беруть собі до роботи своїх земляків, отбірають у укр. робітника працю, виганяють його з усїх професій, з фабрик, заводів, робітень, в ряди безробітного пролетаріята, в пащу моральної а потім і голодової смерти.

Польскі поміщики і промисловці (Прав. б. Україна) надто щиро беруть ся до кольонізації Поляків на Україні: Укр. робітник

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

тоді тільки наймаєть ся на роботу, коли Поляка та католіка ніяким чином не добудуть.

Цей процес закінчив ся в Укр. Галичині, обернувши там укр. націю — в націю мужиків, що жіє по селах, працюючи на польских поміщиків.

Цей процес майже закінчив ся в Білорусії і дуже ширить ся на Україні: є багато укр. міст, де укр. елемент зостав ся в меньшости і через те відданий на ласку прибутців-чужинців. Укр. робітник, средства до житя котрого випливають у його з рук, перед привидом своєї конечної гибелі, з розпачливим завзятем береть ся та й мусить взятись до організованної боротьби за право працювати і жити на рідній землі.

2. Автономія України значно зменьшить, а незалежність знищить цю силу і перемогу чужинців на нашій землі, бо знищить силу вплива їх метрополії на українські справи.

3. Сільский робітник, а з таких складаєть ся гол. чином наша нація, заробляє за цілий рік то (30—50 карб.), що мійський робітник заробляє в один місяць; ось чому зневолені нації завше випихають ся з міст в ряди сільского пролєтаріята.

4. Прибутці пануючої кляси, до якогоб вони клясу не належали, як свідчить досвід скрізь по світу, завше запекле борють ся проти змагань до політичної незалежности місцевої людности, до автономічних її домагань. І тому служать елементом реакційним.

Русскіє — на Україні, Поляки — в Галичині, Білорусії, Літві і Україні, Німці — в Чехії, Познані, Венгри — в Трансільванії, Англічане — в Ірляндії — прикладів безліч.

5. Русск. Уряд опікує не тілько висші кляси державної русскої народности, але хоч далеко в меньшій ступені, опікує і низші робочі її кляси.

Россійський уряд обдирає окраїни на користь „центра": державний буджет розходжуєть ся гол.чином на землі оселеній русскою народностю, підпирає промисловість „центра", і тому землі, оселені русскою народностю, поволі богатіють в той час, як землі українського і інш. недержавних народів Россії що року більш убожіють. На Заході теж уряд скрізь опікуєть ся державною народностю: краї оселені Німцями — найбогатші в Австрії і Прусії, краї оселені Венграми в Венгрії, — прикладів богато.

Пролєтаріят нації пануючої і зневоленої — це два класа з неподібними інтересами.

6. Робітницьке питанє існує для укр. народа доти —доки в містах України існує укр. пролєтаріят, який організуєть ся і бореть ся: булоб смішно і безглуздо мислити, що укр. робітник став би боротись за 8-годинний робочий день і інш. добрі умови праці на фабриках та заводах України, знаючи наперед, що він від цієї праці буде відпхнутий чужинцями, які скористають і 8-годинний день і добрі умови житя.

VII. Українське безземельне і малоземельне селянство яке п'є хіба найгіршу долю, яку тілько можно собі уявити, в нелюдській праці за безцін на безкраїх заграбаних чужинцями та своїми зрадниками ланах.

Аби швидче розвязати сю найбільш болючу і важну українську справу, з'їзд постановив із діяльних членів партії, що працюють по селах, скласти окрему селянську фракцію партії.

VII. Поки Українська Радикально-Демократична Партія не зрадить своїй оголошеній програмі, а надто по питаням робітницькому та селянському, поки бачитиме свій ідеал суспільного устрою в соціялізмі, цій релігії працюючих класів, поки стоятиме за передачу земель на Україні укр. хліборобам, стоятиме за націоналізацію освіти, установ судових і адміністративних на Україні, поки виставлятиме гасло автономії України — можлива і навіть повинна в певніх випадках згода до чину разом, хоч програма У. Н. П., як партії укр. робочих мас, істотно ріжнить ся в поглядах про робітницьке і аграрне питанє, про автономію України і в інш.

От У. Д. Р. П., як партії буржуазної, реальні інтереси укр. народа важнійші від усяких схем і догматичних тез.

На з'їзді була висловлена та думка, що теперішній радикалізм У. Д. Р. П. значно пояснюєть ся її нелігальним і гнобленим становищем.

IX. Поки У. С. Д. Р. Партія буде проявляти нахил до централізму, буде проявляти догматизм і нетерпивість, поки убачитиме свою силу не в організованім укр. пролетаріаті, не в укр. народі, — а в протектораті Р. С. Д. Р. Партії, чинити з нею разом в тим або в иншім випадку З'їзд признає неможливим.

Соціал-демократичний рух на Україні ще дуже молодий, не встиг сформовати ся; У. С. Д-и взяли основания своєї науки і практику діяльности не у С. Д.-ів культурного заходу. Перебувши школу московського соціалізму, наскрізь ним пронявшись, У. С. Д-и проявляють усі несімпатичні прикмети московського С. Д. руху: прихильність до централізму, догматизм, нетерпимість і зневажливе відношенє до нац. питань навіть недержавних народностей.

В той час, як соціалісти і С. Д-ди заходу (Бебель, Жорес, Перкерстофер, Лібкнехт) признали за аксіому, що:

1. Інтернаціональне братство може бути нічим іншим, як братством вільних націй.

2. Культура істнує і тілько може істновати в нац. формі і на нац. мові, і нація, що, не має власної культури уже цим самим фактом засуджена на росклад, на фізічний, духовний занепад.

3. С. Д-ія, борючись проти гніту взагалі, мусить боротись проти гніту національного.

4. Нац. питанє мусить бути розвязане першим, аби розчистити шлях до розвязаня соціального питаня.

5. Плеканє національности не може бути средством, але ціллю кождого народу, бо плеканє національности, як кождої індівідуальности взагалі — єсть необхідна умова загального прогреса.

6. Тіло суспільства будучини (соціалістичного) складатиметь ся з клїток, але кожда клітка того суспільства буде не одиниця, а нація, і тому, аби суспільний організм був здоровий, треба, аби кожда його клітка, себ-то кожда нація була здорова, розвивалась пишно і вільно.

7. Кожда нація вносить своє власне, оригінальне, творить і продукти своєї творчости, свого оригінального генія вносить в світову скарбницю на уживанє усім. З сего погляду погибель нації єсть невиджалована страта, шкода для усіх.

(Ці тези — суть аксіоми і для У. Н. П.) Українські С. Д-ти сповідають ідеї своїх учителів-проводирів Р. С. Д. Р. П.: російські-ж С. Д-и, поклавши собі в основу зле іми зрозумілий поклик Маркса: „пролітари усіх країв єднайте ся", та цілком покинуту тепер на заході фразу Маркса „пролєтари не мають рідного краю", вони (Р. С. Д-и) оголосили борбу за нац. права-річчю реакційною, буржуазною боротьбою тьми проти сьвіта, річчю ворожою інтересам пролєтарята, бо затемнює його классову самосьвідомість, розхитує його сили. Во ім'я хибної зрозумілої солідарности пролетарята Росс. С. Д-и нищили, забивали нац. сьвідомість українського робітника, денаціоналізували його, обрусяли з усим запалом і фанатизмом, не завважаючи, що в цій справі вони ідуть поруч с Рос. Урядом; і тепер Рос. С. Д-и виступають проти автономії України. Слава Рос. С. Д-ів на Україні — це слава гробокопателів української народности.

Заходи У. С. Д. Р. П. коло сполученя с Р. С. Д. Р. П., яка вороже відносить ся до основних прав укр. народа жити по власній волі і уподобі, навіть до найобмеженної автономії України, заходи коло сполученя навіть після того, як Р. С. Д. Р. П. зневажливо откинула їх пропозиції, (вважаючи на слабість У. С. Д. Р. П.), вимагаючи повного „сліянія", викликають глибоке обуренє З'їзда. Кожда партія мусить с честю носити імя свого народу. Здобутє ласки і симпатії у свого народа українського швидчезабезпечить силу У. С. Д-ії, як поклони чужинцями.

X. Вороже відношенє до нац. відродженя Українців, Рос. поступових партій, а що надто важно, Р. С. Д-ів які теж не визнають автономії України, хоть в програмі їх, про людське око, і єсть пункт: право кождої нації на само призначенє (огидне фарисейство), викликає повне недовірє З'їзда до чистоти їх прінціпа: боротьби їх за „загальну" свободу, бо цей прінціп вони своїм таким поступованєм топчуть в болото.

Знищенє закона 1876 р. про укр. мову, розкріпощенє, хоч часткове укр. слова Рос. поступова і рев. преса зустріла могильним мовчанєм, ані слова співчутя, радости, що для братнього народа знято з уст важкий ланцюг. Рос. поступовій пресі і партіям байдуже до долі укр. народа. Та народ має досить сил осягнути сам свої національні та соціальні ідеали.

XI. Ставляти собі завданє-повного національного та соціального роскріпощеня укр. народа, завданє, якому не спочуває ані одна (навіть крайні ліві) партія русского (московського) народа, У. Н. Партія не робитиме заходів злегалізуватись, одержати дозвіл Уряда. Не в легалізації добачає У. Н. Партія свою силу: непереможна сила з'організованих укр. робітників і селян злегалізує Партію „явочним порядком".

XII. З'їзд горячо витає Львівських студентів-українців за їх героїчну боротьбу за український університет. Уживати нелегальних способів боротьби за свої права, коли усі легальні способи вичерпані, — не тілько можно, але і повинно по законам етіки. Проти насиля треба уживати силу. Боротьба за українізацію університетів на Україні прибере ще страшнійші форми, коли цій наглій найнеобхіднійшій потребі в осьвіті укр. народа ворогами його будуть поставлені перешкоди.

Що хотять, а чого не хотять соціяльні-демократи.

Хотять: Щоби робітник дістав цілу вартість своєї денної праці, то значить два або й чотири разів тілько, кілько він до тепер заробляє.

— Щоби робітник працював менче число годин на добу, позаяк за нього працюють машини, вода, пара і електрика.

— Щоби всї ті, що хотять працювати, дістали відповідну роботу, та щоби та робота змогла їх відповідно виживити.

— Щоби на случай хороби, нещасного случаю, нездібности до праці, старости або каліцтва дістав робітник цілковите зоосмотрене не з ласки, але для того, що йому се належить ся.

— Щоб не було ні жебраків ні богачів, щоби усунути злочин, нужду і надужитя капіталістів.

— Щоб всякий, хто має охоту учити ся в школах, міг се робити без коштів і безплатно.

— Щоби права ухвалювали усі люди, а не лиш їх „заступники", які можуть дуже легко помилити ся або яких можна перекупити.

— Щоби земля, фабрики, желїзниці, кораблї, і копальні були спільною власностию усіх.

— Щоби чоловіка обслугували машини.

— Щоби уся людскість творила одну, спільну родину звязану узлами любови а щоб люди не були для себе вовками.

Щоб родина опирала ся на правдивій любови а не на контрактї для зиску.

Не хотять: Щоби капіталісти жили і богатїли кервавицею робітника.

— Щоби по фабриках працювали дїти, позаяк отець сам повинен заробити на удержане цілої родини.

— Щоби тільки дїти богатих могли побирати науку.

— Щоб капіталіст мав право викинути робітника з роботи; щоби його міг викинути з помешканя; щоб на старі лїта робітник мусїв ідти до закладів для калїк або умирати з голоду.

— Щоби робітник не був невільником боса та його машин.

— Щоби одні люди не вмирали з голоду і холоду, коли тимчасом другі мають тілько, що самі не знають, де подїти своє майно.

— Щоби одні дармували 24 годин на добру а другі 10 або і 13 годин працювали на них.

— Аби жінки працювали в ночи, або більше як 6 годин за дня.

— Щоби сей мав власть, хто має грошї

— Щоби сей знаходив справедливість, який потрафить. більше за ню заплатити.

Дописи.

Jersey City, N. J.

Як що річно вже від пяти років, так і сего року урядив джерзіситский Руский Молодечий Клюб Поступовий величавий пікнік.

Час вибрано як найкрасший, бо саме тоді, коли природа прибираєсь у красу, а молодь виметушивши ся через зиму у трійливих балевих галях, радо очікуе нагоди погуляти свобіднійше за містом.

Пікнік сей визначено на день 29-го мая в Балдвин парку на передмістю джерзіситекім, а комітет уряджуючий пікнік забігав ся сильно, щоби так члени Клюбу як і запрошені гостї винесли як найгарнійші спомини.

До звеличеня сего дня запрошено почесних гостий, котрі й радо прибули.

Пікнік розпочато походом, з музикою на чолї. котрий вирушив з клюбової галї 38 Greene St о г д. 2.30 попол, а улицю запер здвиг цікавого народа.

Клюбовці, меткі як соколи, уформувались з своїм предсїдателем п. А. Сандовичом в двійки, а їх білі шапки, гарні клюбові ленти і гарна музика звертали увагу усїх прохожих. Передом несено 2 прапори, наш синьо-жовтий, і американьский, під котрим стягом ішло кількадесять клюбовиків. За ними їхало два повози з почетними гістьми, в першім п., Ардан, ред. „Свободи" і о. Ст. Макар з Ансонії, а в другім представителї „Союза" — предсїдатель п. Кирчів і двох секретарів — п. Ядловский і п. Лабовский. Опісля прибув також запрошений о. Уліцкий з Ню Йорку.

По півгодинній променаді по улицях джерзіситских похід рушив в сторону парку.

Під вечір простора паркова галя почала битком виповнюватись гістьми, а у самому вечері прибули три нюйорскі братства, а то: Сестрицтво сьв. Ольги і Бр. сьв. Андрея з горішного Ню-Йорку і Бр. сьв. Володимира з долїшного, усї з своїми предсїдателями, п-ею А. Медвідь, п. Д. Павликом і п. Шереметою в заступстві предсїдателя. По маршах і привітних бесїдах, забава оживилась, так що і старі навіть чулись молодшими і гуляли до загину, а поважнійші гуторили при столах про те, що їм відповідне.

На галї миготїлось як від макових цьвітів — гожі наші дївчата не одного вчаровували своєю красою, і мабуть в неоднім защеміло серце на вид тілько красавиць.

Між гістьми мож було бачити людий зі всїх усюд джерзіситскої околиці, а також деяких гостий анґлійців інтеліґентів.

В парку усьо було під виключним зарядом клюбовців, котрі й щиро сповняли свої функції.

Що забава випала гарно, доказом те, що гості бавились до вчасного ранка, не нарушуючи в нїчім закону приличности, А о скілько відомо, то і каса клюбу знайшла немале поперте.

Се була одна з рідких, але памятних забав, за яку аранжерам і Клюбови належить ся повне признане.

I 90 — *А. С—а.*

Ню Йорк, Н. Й.

На підставі ухвали Тов. „Тисьменица" з дня 1. Юнія с. р. просимо помістити сих пару слів в справі Григорія Климковича.

Перестерігаемо всїх Русинів належачих до орґанізацій перед п. Григоріем Климковичем, бувшим секретарем Тов. „Тисьменица" в Ню-Йорку, від. 144 Р. Н. Союза. Він зібрав розмет за місяць марець в сумі 27·40 дол., як також місячне за дїти в сумі 2.00 дол., котрі то гроші мав заслати до головної каси Р. Н. Союза. Пан Климкович гроший сих і до нині не вислав. Дня 18. мая с. р. приїшов п. Климкович до нашого Тов. на мітинг, думаючи, що еще удасть ся взяти розмет за місяць Апріль, однак члени запитали, длячого розмет не заплачений. Пан Климкович старав ся всїми силами викрутити ся. Члени зажадали, щоби Климкович зложив забрані гроші і зложив свій уряд, однак він вправдї зложив свій уряд, але гроші прирік дати доперва дня 19. мая с. р. місцевому урядови. Тимчасом май минув, а гроші п. Климкович еще не дав. Видно, що п. Кл. менше цінить свою честь і свій характер як 29.40 дол.

Запитуемо сею дорогою п. Климковича, коли задумуе віддати гроші? Наше Тов. без сих пару долярів буде істнувати, але для п. Клим. буде се великою перешкодою в житю.

За Товариство „Тисьменица";

Д. Підлуский, предс.,
Л. Угорчак, кас.,
І. Коцкий, секр.

Ріо Кляро, Парана, Бразилія.

На місце бл. п. О. Роздольского прибув до нас на парафію О. Василіянин К. Сімків, котрий приїхав недавно з Галичини. Нарід не жадав О. Василіян на свою парохію, і заразже обезпечував ся умовою з о. Сімковим, що они приймуть его лиш під тим услівем, що если прибуде сьвіцкий сьвященник до них, то щоби сей уступив без жадних спорів. О. Сімків зачав зараз домагатись щоби ему записали церков, ґрунт, будинки і т. д. то буде всьо добре, будуть мати спокій, завше будуть мати сьвященника і будуть порядки, а що нарід уже знае чим то такі порядки пахнуть тай на се слово о. С. не згодив ся. Лиш деякі зачали сему противитись. Кажуть: як то може бути щоби не дати его мосцеви того що они жадають! Тай наробилось між народом партій, а що недїлї крики, зойки а нарешті і палкованя. А о. Сімків нїчо з того собі не робить а тільки своє ріже: Ви лайдаки нїчо менї не зробите, я маю силу зі всїх сторін, епископ мене тут надав тай конзулят за мною та я вас силою наверну.

Тих всїх терезий що від часу прибутя до нас о. С. есть тілько що несписав би на воловій шкірі.

Завдяки тутешному урядникови і орґанізаторови П. Жорже Жопертови маем уже зроблену дорогу перейшло 30 км. від Порто Варга-фіа до стації Марстал Малет. Кольоністи відробляють за шкри. Сподїемось що п. Жорт, директор кольонії буде дальше его орґанїзацію доріг провадити котрих нам ту потрібно.

Парохіяни церкви сьв. Михаіла — Дорізон.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SWOBODA“

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly published every Thursday at 184 Hudson St., New York, N. Y.

Publisher and Editor:
Jno. Ardan.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at Nev York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“

часопись для руского народа в Америці і орган „Р. Н. Союза“, виходить що тиждня в Четвер і коштує:

В Америці на 12 місяців...$2.00
До стар. краю на 12 місяців $2.00
В Америці на 6 місяців....$1.00

Оплачувати газету треба всегда з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (моні ордер). Money order, то є карточку, котру дістанете від почтара або агента на експресовім офисі, пішліть нам, бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
"SWOBODA"
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби его адрес змінити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

Доки будете терпіти?

Дивно менї дуже з вас братя, рускі хлопи робітники, дивно менї з вас висше образовані інтелїґентні без ріжниці вашого перекона ня, дивно менї з вас високоповажані Отцї духовні, що нїхто з вас анї слівцем не писне на тое, що на нашій американьскій Руси вилягласъ, з якихсь потворних ячок нечувана „зараза“ і присвоїла собі цїлком невідповідне імя „Поступ“ та назвала себе газетою для руского народа в Америці.

На початку коли та „потвора“ показалась на сьвіт, не виглядала она такою заразливою, но пізнїйше коли почали вказуватись ріжки на верхній части сего чудовища, убралась в московский кожух і почала свою роботу отверто. Перше стала роздвоювати „Общество Русских Братств“, і плювати на тих, за котрих перше розпиналась і до котрих мала більше сили і вплиеу — а потім стала плювати на радикалів і других чесних невинних людий а вкінци вчепилась руского новоіменованого епископа Отця Ортиньского, цїлком невинного чоловіка, котрий має бути нашим найвисшим достойником ту на американьскій земли, на американьскій Руси.

Я вже таку натуру маю, що загляну в кожду часопись писану рускими буквами. Отже коли появилась новина про іменоване епископа для американьскої Руси, цікавий я був знати які суть погляди на се руск і сусїльности, тих всїх партий, що часами ворожо борють ся против себе. Але на чудо всї часописа з меншою або більшою радостію приняли сю вість і виразились як найкрасше о будучім князю амер. руской Церкви, сьвященики скликали безпартійні збори і радили як би принятї і привитати нашого достойника на американьскій земли і т. д. А чомуж би нї? Таж нарід руский в Америці давно борись за своїм руским епископом і се річ природна. Ми в Америці маємо лише одну Церков, около котрої всью кружить: всякі братства, організації, школа руского письма для молодого поколїня, читальні, хори, братства тверезости — словом вся культура росте від церкви. Треба однак признати, що і всякі партії, сварні, незгоди, борби, процеси — також взяли початок від Церкви, через що наша Церков упала морально і матеріяльно, знищена процесами, полишена без защити власти, котра би мала силу загамувати ті вибрики і самоволю панів сальонїстів управителїв церквами і сьвященіками. І тому то сьвідомі Русини уже добре переконані з історії подій на американьскій Руси — пізнали велику потребу руского епископа, посередника межи народом а сьвященіками, і длятого з великою радостію приняли сю вість, що незадовго керму нашої Церкви возьме руский епископ, скріпить всї церкви в одно тїло, положить конець всїм вибрикам і самоволї — відважних предсїдателїв а і сьвященіків, котрі були поводом всего зла. Ми надїємось, що епископ як наш достойник буде безпартійно залагоджувати всякі спори і непорозуміня в наших парафіях і громадах і буде справедливим нашим судією як для галицких так для угорских Русинів. Єму буде едино лежати на серци згода братня, любов, просьвіта, добро і розвій Церкви около котрої ми гуртуємось.

Та сего американьскі Русини сподівають ся, але нїхто не писне анї слівцем про сю заразу, писану рускими буквами —сей „Подступ“, котрий стрімголов поступає замість вперед назад; чернить, шкалює того, котрого сотки тисяч руских людий з радостію і пошаною нетерпеливо очікують привитати на американьскій земли і віддати в его руки керму наших церквей і гордитись ним яко нашим достойним представителем на земли Вашінґтона. І чому се так? Думав я, що рускі часописи не звертали на се сьміте уваги, бо знають що за людина его пише. Думав я, що з сьвящеників нїхто не хотїв явно стати в оборонї епископа, щоби не впасти в підозрінє, нїби що підлещуесь, але се не есть до оправданя, бо се есть против чести соток тисяч Русинів. Уважайте, що порядний господар нїколи не сипле сьмітя на свою рілю, бо в сьмітю знаходять ся розличні відпадка, розличні зела вінсуті, які діставшись до рілї множать ся. Особливо принимають ся бодяки, смердячий хабаз, кукіль і т. инше, що опісля заглушує пожиточну пшеницю і занечищує рілю. Отже уважайте, що таке сьміте коструватого „Підступу“ есть заразою для несьвідомих людий, котрих може заразити, они повірять, і се сьміте прийме ся в них. Щоби недопустити тої заразливої болячки по межи нас, кличу до вас галицкі і угорскі брати рускі робітники: вискажіть погорду вашу против такої шмати, котра себе називає рускою газетою для руского народа, бо се не есть письмо для просьвіти, але зараза і болячка для руского народа. Се суть воши і гниди, черваки, котрі точать і кусають, точать наше тїло длятого аби его знищити. Тож стрясайтесь тих галапасів, тих недоуків, котрі підсувають ся непрошено за попихачів московских за кавалок охлапа та плюють у своє рідне гнїздо, плюють і гидять се, що нам есть милим.

Вносїть ваші протести до всїх руских часописий против зневаженя таким московским сьмітем нашого новоіменованого преосьв. епископа Сотера О. Ортиньского.

Руский нарід в Америці сподіесь найти в преосьв. епископі С. О. Ортиньскім доброго князя руских американьских церков і доброго опікуна маетку наших церквей, доброго, щирого і непохитного Русина, високо талановитого і на се становище достойного чоловіка на якого колинебудь Американьска Русь моглась здобути і тому не повинні нїяк дозволити, аби московске сьміте обкидало его болотом.

К. Кирчів,
голов. предсїдатель Р. Н. С.

Відозва

до всїх руских братств і віддїлів і поодиноких членів Руского Народного Союза в Америці.

Дорогі Братя Рускі Робітники!

Думаю, що уже кождому читателеви „Свободи“ відомо, що дня 24 цьвітня 1907 з'їхались представителї всїх славяньских народностий (крім поляків) до міста Ню Йорк, до ческої Будови, як Русини, Чехи, Словаки, Москалї. Серби, Болгари, Словінцї і Хорвати, і там в яскравих бесїдах представили, що пора нам всїм Славянам злучитись в одно товариство, котроби мало помагати нашим новоприбувшим еміґрантам, котрі прибувши на берег американьскої землї без помочи, без поради і щирої опіки, пропадають, гинуть в руках ошустів і немилосерних визискувачів.

По довгих бесїдах, в котрих були представлені вірні картини сумної історії нашого бідного еміґранта —або еміґрантки, всї представителї народностий одноголосно ухвалили і завязали „Славяньске Еміґраційне Товариство“, „Slavonic Immigrant Society“.

Цїлею сего товариства є заложити дім еміґраційний, в котрім би мали притулок новоприбувші еміґранти і еміґрантки, щиру пораду, поміч і опіку — всї Славяни однаково без ріжниці на народність віру або їх переконане.

Се товариство має на цїли постаратись о свого агента на Ellis Island, котрий буде відбирати славяньских еміґрантів і подавати їм всї потрібні інформації, висилати до праці. до місць їх знайомих або приятелїв еслиж таких нїт — дістають притулок і тимчасову поміч в домі Товариства.

Но щоби тое товариство ввести в житє і щоби постаратись о такий дім притулку для новоприбувших Славян на се треба богато гроший, так що одна котра небудь народність не годна сего утримати, але всї разом могуть зробити се дуже легко. Для того Товариство Славянске Еміґраційне виготовило програму в який спосіб маесь зачати жите товариства і в який спосіб мають вливати жертви на сю цїль, іменно: Кождий Русин або инший Славянин може стати оповмагаючим членом Товариства если заплатить 2 дол. на рік, і кожде братство (товариство) если заплатить 5 долярів на рік.

Членом дїйстним уважаесь той, хто платить на рік — 5 долярів або братство (товариство) если заплатить 10 долярів.

Братство, котре заплатить 100 дол. вступного і 10 долярів річно а поодинокий чоловік що заплатить 25 долярів вступ. і 5 дол. річного зовуть ся членами основателями. Хто заплатить відразу 500 дол. стаесь доживотним членом Товариства.

Орґанізації, як Союз, Соединеніе, Обществ Руских Братств і ім подібні, если заплатять річно не менче 250 дол. мають право кождого року вибрати одного члена до комітету сего Товариства за кождих 250 долярів.

Товариством заряджують 15 директорів вибраних на річнім мітингу.

На сей рік вибрані до директії сего Товариства — з Русинів: О. Кешеляк, К. Кирчів, І. Ардан; з Чехів: Й. Круліш, Т. Чапек, А. Гашек, Др. Пісек, Др. Воян; з Болгарів: Е. С. Йовчев, Хр. Неделков; з Хорватів: Ф. Зотті, Др. Павелич; з Росіян: О. А. Хотовицкий, В. Гнезін; з Сербів: Проф. М. І. Пупин, М. Лакич, Павич; з Словінців: А. Саксер, А. Бузар; з Словаків: А. С. Амброз, О. Мартінчек, Ю. Урбаньский, Я. Штеріта Ю. Вольф; з Малоросів: А. Гладик.

Понеже се товариство вже війшло в житє, длятого відзиваюсь до Вас дорогі братя рускі робітники і членїи Р. Н. Союза і до Ваших пов. братств: не лишаймось позаду других славян.

Взиваю Вас дорогі братя Русини в кого есть почуте людскости і гідности добиватись того степеня, на котрім наші сусїди уже стоять.

Відзиваюсь до Вас у кого е серце чутливе на той плач і розпуку нашого брата або сестри приїхавших до чужої землї а не маючих помочи, анї опіки, анї щирої поради і гинучих як комахи в чужім сьвітї.

До Вас, брати, в кого еще не вигасла та іскорка любови і милосердя, до Вашого ближнього і непорадного брата-сестри — поможіть. Вписуйтесь в члени „Славяньского еміґраційного Товариства“, вписуйте Ваші братства і присилайте Ваші вкладки.

Дорогі братя!

Думаю, що кождому Вам пригадуесь та тяжка хвиля-година, коли то перший раз ступили на берег Американьскої землї! Неодному з Вас если бувби поміг хтось одним доляром — то певно днесь бисте нагородили того добродія десятьма.

Братя! а скілько то соток випадків і фактів сумних, сердце роздираючих, відбилось на наших бідних еміґрантах або еміґрантках? Неодин спродав остатну пару волів або кавалок поля заставив і поїхав шукати лучшої долї тут до Америки, а приїхавши до Ellis Island — не вмів виговоритись зачим приїхав і де їде, а не маючи когось хтоби вступив ся за него, хтоби взяв его на свою відвічальність, зістав завернений до Европи — а там о жебранім кавалку хлїба добивав ся до заставленої ниви...

А кілько то наших братів попалось в руки злодійских швіндлерів, котрі віддали его в руки контракторів, загнали сьвітами, де гарували ними як худобою о голоді і еще були бичовані гірше як за часів панщини.

А кілько то наших молодих дівчат попалось і попадае в руки жидівских аґентів, котрі віддають їх до домів розпусти і тримають по пивницях місяцями, що сьвіта божого не бачать і плачуть на свою судьбу.

Таких фактів тисячами можна знайти. Отже дорогі братя, сьвятий обовязок сей пукае до нашого серця і кличе о поміч і зараджене лиху. Длятого читайте і не відкладайте сеї справи, не легковажте і гуртуйтесь до Ваших мітингів, переконуйте молодших братів — нагинайте їх до того обовязку, котрого учив сам Христос.

Уважайте, що за се жде нас відвічальність перед Богом. Ми за тое мусимо колись перед ним здати рахунок. Помогчи ближньому — се обовязок христіянина.

Отож вписуйтесь в члени і вписуйте Ваші братства, товариства — присилайте вкладки на імя касієра товариства: A. S. Ambrose, 25 Ave. A New York, City, а мене повідомить о Вашім приступленю. Еще раз взиваю Вас до конечного сьвятого дїла і прошу Вас не лишаймось позаду, але ставаймо в ряди з другими народами славяньскими а тим покажемо сьвітови, що і ми люди з серцем і з чутем; невдовзї наша славяньска інституція стане неоціненим добром для іміґрантів а тим осягне повагу і признане у Американьского сьвіта.

Константин Кирчів,
головний предсїдатель Р. Н. Союза і містопредсїдатель Славяньского Еміґраційного Товариства.

Скажім також своє слово!

Члени Української Читальні в Белфор, Н. Дак. післали до Української трудової громади в росийській Державній Думі, на руки депутата о. Гріневича, письмо слїдуючого змісту.

Дорогі Земляки і Вп. Заступники нашого народа!

Дуже нас радуе, що Ви в другій Державній Думі з'орґанізувались в українську фракцію і дали пізнати широкому сьвітові, що іще живе наш 30-міліоновий Український народ, та що нїяка вража сила не одолїла й не одолїе його.

В кольонії Белфордскій живе нас около 4000 душ корінних Українців, переважно еміґрантів з Київщини і всї ми уважно стежимо за ходом теперішних подій в Росії а найпаче в Україні.

Боріть ся, дорогі наші Земляки, поборюйте темні сили і те люте горе, що спонукало нас втїкати аж до Америки!

Домагайтесь найперше в о л і, опісля землї, а дальше. непремінно автономії для поневоленої неньки України. Доволї вже вона страждала, доволї мучились її дїти. Пора нам стати на ноги, пробудитись з предовгого сну і бути панами у своїй хатї. Най пропаде незгоди проклята мара, най щезнуть наші вороги! Тож лучіть ся всї Українці, скільки Вас е у Державній Думі і борітесь сьміло. Ми духом з Вами!

Члени Української Читальні в Белфор, Н. Дак.

(Ту слїдуе около 30 підписів).

Від себе я додам на закінченя, що це перше письмо сьвідомих Українців з Америки до Української трудової громади в росийській Державній Думі. Перше, та, після моєї гадки, воно не повинно бути послїдним. В Америці живе поверх 500 тисяч Українців, чомуж не мали б післати таких писем хочби 20 процент з них?? Не кажу, щоби кождий писав з осібна, але на кожнім письмі може бути кількадесять або й кількасот підписів. Цїль одна.

Письма того рода без сумніву не пошкодять нам, навпаки, можуть бути одною цеголкою більше в

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

тім будинку, який тепер будуеть ся руками наших борців для нашого народа.

Правда не всі ті 500 тисячі Українців, котрі ту живуть, походять з російської України, але чи ж не всіх нас одно болить?? Отже подумайте над тим люде добре і — скажіть також своє слово.

Сава Чернецький.

В місяцю Маю 1907 року приступило до Р. Н. Союза 337 нових членів.

Братство сьв. Ап. Петра і Павла Відділ 156 Р. Н. Союза в Chattaroy, W. Va.

В. 156. Звияш Йосиф
Матяшак Йосиф
Савкулич Зузанна
Карляк Кирило
Федро Йосиф
Федро Тереса
Мартиняк Семен
Мартиняк Іван
Юшкевич Антін
Савкулич Іван
Дякун Іван
Микулай Йосиф
Войтех Йосиф
Савкулич Юлія (дит.)
Савкулич Михаїл (дит.)
Сакулич Павліна (дит.)
Савкулич Марія (дит.)
Федро Анна (дит.)
Федро Іван (дит.-

Братство сьв. Володимира відділ 158 Р. Н. Союза в New Kensington, Pa.

В. 158. Навроцкий Стефан
Кузьмиха Петро
Зозєба Михаїл
Пишник Михаїл
Кащак Михаїл
Жиліньский Френк
Кузьмиха Василь
Филипчак Антін
Клемчук Алексий
Вовк Андрей
Калиновский Василь
Мишталь Юрій
Фись Андрей
Чемерда Станіслав
Хруник Панько

Бр. сьв. Димитрія відділ 157. Р. Н. Союза в Donora, Pa.

В. 157. Макара Теодор
Кічан Никола
Копій Теодор
Копій Аким
Русенко Никола
Стецура Григорий
Більо Михаїл
Ятчишин Петро
Більо Йосиф
Сенько Алексий
Маркович Семен
Цепко Іван
Варholик Дмитро
Кіньо Теодор
Маркович Дмитро

Братство сьв. Петра і Павла Відділ 159 Р. Н. Союза в Herkimer, N. Y.

В. 159. Якимович Василь
Боновский Михайло
Будник Михайло
Дусь Павло
Гой Михайло
Городецкий Василь
Люліцк Антін
Нагірний Андрей
Романишин Іван
Ружицкий Михаїл
Старух Іван
Трицицкий Василь
Андрусь Марцін
Ангел Олекса
Голиньский Іван
Кикина Семко
Коваль Никола
Лубоцкий Френк
Пахолок Василь
Ришоский Іван
Середа Северин
Тимкевич Іван
Волосінович Корнель
Захарків Гринько
Заверуха Теодор

Братство сьв. Юрія в Jamaica, L. I. N. Y. Відділ 160 Р. Н. Союза.

В. 160. Надрічний Михаїл
Надрічний Никола
Худяк Самолько
Савуля Михаїл
Горішний Іван
Сташків Василь
Вовк Федь
Марцішин Филип
Козак Василь
Болюх Петро
Михайлишин Стах
Вовк Ілько
Вовк Іван
Петрів Іван
Ставничий Андрей
Притика Яків
Окрепкий Стефан
Цаповский Михаїл
Гондович Василь
Бережаньский Михаїл
Йосиф Баля
Вергун Стефан
Якимів Василь

В. 1. Дупняк Григорий
Лазорик Олена (дит.)
В. 6. Нагіянош Ів. Василів
Дьоргай Іван Іванів
Грєьно Юрий Михалів
Грєньо Василь Михалів Іванів
Бабич Юрий Василів
Бенца Іван Василів
Дівенец Юрий Іванів
Кулій Василь (дит.)
Апсай Ільона „
Апсай Василь „
В. 5 Урам Іван
В. 7. Лучков Петро
Томашевский Дмитро
Пухир Михайло (дит.)
Рось Іван (дит.)
Рось Френк (дит.)
В. 8. Кавулич Василь
В. 9. Смолень Йосиф
Худинця Григорий
В. 10. Феленчак Василь (дит.)
В. 12. Юрковский Володимир
В. 14. Дзюбин Єфроска
Решетар Михаїл
В. 18. Цюрик Олена
Карляк Дмитро
Стратонь Пласконь
Адамович Юліян
В. 19. Беньо Текля
Турок Текля
В. 20. Гарбера Александер
Білий Андрей
Москаль Миклюш (дит.)
Москаль Маргита „
Вислоцка Марія „
В. 25. Рахель Іван
В. 28. Пітух Василь
В. 32. Грєш Василь
Свет Василь
В. 33. Догель Стефан
Максимоф Прокоп
Цап Юрко (дит.)
Домбровский Мих. (дит.)
Беньо Мария (дит.)
В. 36. Симко Михаїл
Шаланкевич Осиф
Шаланкевич Станіслав
Дуляк Дмитро
Гутиряк Іван (дит.)
В. 37. Костимак Параска
В. 38. Підлипчак Яцко
Коваль Михайло
Капелюх Яцко
Фалат Михаїл
В. 39. Гулич Федор
В. 40. Карвоский Павло
Чуколовчак Юрий
В. 43. Бочньович Филип (дит.)
Клайшовский Гр. (дит.)
Клайшовский Мар. „
В. 46. Кривко Алексий
Ґабура Захарий
Филипович Александер
В. 47. Мачета Федор
Скрайц Антін
В. 48. Котляр Ваврин
Гринько Микола
В. 51. Гурнік Віктор
В. 52. Рудий Тимко
Провода Михаїл
В. 53. Роман Юрий
Дубий Григорий
Завадовский Осиф (дит.)
Кілєр Катерина (дит.)
В. 56. Варholяк Петро
В. 58. Жилка Еміль
В. 59. Клинківский Петро
Дуда Йосиф
В. 60. Стохліньска Анна
В. 61. Андрей Микола
В. 65. Доньчак Дмитро
В. 66. Гаран Іван
В. 67. Луговский Михаїл
Креніцкий Теодор (дит.)
Яніцка Марія (дит.)
Павук Дмитро (дит.)
В. 68. Окшиньский Клим
В. 72. Герила Іван
Палюх Іван (дит.)
Бобак Андрей (дит.)
Герила Єва „
Прожерелик Анна „
Прожерелик Олена „
Драгус Марія „
Драгус Михайло „
В. 76. Швец Йосиф
Скрегот Левон
В. 79. Гитлевич Гриць
Лоский Кальо
В. 80. Криванич Петро
В. 81. Сьвіржко Семен
Фриц Николай
Лабайко Юстина (дит.)
Лабайко Михайло „
Лабайко Ольга „
В. 82. Муха Дмитро
Гоцик Йосиф
Іванишек Антін
Олех Василь (дит.)
В. 92. Монастирский Петро
Федоришин Стефан
Катиринюк Іван
Михайлишин Прокіп
Кіщак Василь
Возняк Войтіх
Олійник Гринь
Терпливець Онуфер
Кравчук Кость
Огар Данило
Чайка Олекса
Герон Онуфрій
Антонів Михайло
Головчак Леон
Терпливець Анастазия
Буник Павло
Ставинога Іван
В. 93. Мацек Михаїл
В. 96. Лень Григорий
Романьский Лука Кріль
Копистиньский Сильвес.
Дідич Іван
Шпук Василь
В. 98. Описик Петро
Запотоцкий Андрей
В. 99. Савіцкий Петро (дит.)
Савіцкий Іван „
Савіцкий Михаїл „
В. 102. Стебельский Френк
Кєба Михаїл
В. 103. Павлюк Петро
Сейка Василь
Калинянчин Михаїл
В. 104. Гашко Алексий
Глива Григорий
Савчик Андрей
Чорний Мартин
Єремій Матвій
В. 105. Левіцкий Юрий (дит.)
Левіцкий Григ. (дит.)
В. 107. Осагла Федор
Новак Данько
В. 109. Копилячак Лешко
В. 116. Круховскій Френк
В. 118. Федчишин Катерина
В. 119. Демчак Юрий
Калинич Мих. (мол.)
В. 120. Пиш СоФрон
В. 121. Шефцик Кароль
Рожаньский Стефан
Стеніцкий Тадей
Увован Михаїл
Шобанич Іван
Юрцьо Юрий
Нудковскій Фелікс
Кошовский Петро
Геці Петро
Реваґа Михайло
Білецкий Василь
Тютюник Никола
Ґрещак Теодор
Дзюбко Андр (дит.)
Федор Іван (дит.)
В. 123. Процак Григорий
Васильчишин Петро
Ґрещук Гнат
Шеремета Василь
Сова Михаїл
В. 124. Копотайский Йосиф
Копотайский Семен
Валюхович Томаш
Віщук Николай
Хорват Іван
Сморжиньский Іван
Хіраш Андрей
В. 129. Дупівка Василь
Нацик Петро
В. 132. Гошко Матвій
Мадяровский Павло
Сих Петро
Сих Андрей
Москвак Іван
Білик Еміліян (дит.)
Білик Василь (дит.)
Багрий Юліянна (дит.)
В. 136. Валєвский Кость
Микитюк Павло
Коштива Михаїл
В. 137. Цморей Павло
Цморей Іван
Цморей Михайло
В. 138. Ющак Томко
Ющак Теодор
В. 141. Яворский Йосиф
Корчиньский Никола
Микитюк Михаїл
Думак Григорий
Конікевич Іван
В. 143. Лишеґа Антін
Юрчик Теодор
В. 145. Війтів Михаїл
В. 147. Лупошаньский Іван
В. 150. Сумай Базиль
Мрик Григорий
Гвоздецкий Николай
Ільницкий Йос. Рипчич
Сікоряк Юрґій
Головчак Стефан
В. 153. Кірилич Андрей
Господар Николай
Саврук Василь
Маличишин Петро
Волос Василь
В. 155. Пелешак Антін
Пелешак Петро
В. 156. Сеґич Анна
Сеґич Іван
В. 157. Пішко Кондрат

ПРИНЯТО НАЗАД:

В. 1. Майчак Микита
Янишак Василь
В. 46. Дудиньский Демко
В. 55. Мельник Іван
В. 68. Скрипак Леон
В. 106. Горей Стефан
Гербут Іван
Гоґоц Теодор
Курей Мирон
В. 141. Нановский Никола
В. 143. Білювич Мих.
В. 153. Бурмич Іван
Петрик Михайло

Т. Лабовский,
голов. рек. секретар.

В МІСЯЦЮ МАЮ ПЕРЕСТАЛИ БУТИ ЧЛЕНАМИ Р. Н. СОЮЗА.

В. 1. Федаш Лука
В. 6. Бенца Ференц Роман
Ільків Іван Михалів
Бодзір Стефан Василів
В. 9. Томко Іван
Брелик Григорий
В. 11. Кручовий Василь
В. 14. Риджик Филип
В. 16. Плисьняньский Іван
В. 19. Беньо Онуфер
В. 22. Русин Йосиф
Стовчик Стефан
В. 24. Фенус Іван
В. 25. Тира Стефан
Мацко Ілько І.
В. 26. Кирпан Асафат
В. 33. Баран Василь
Вавреків Михаїл
Ксеняк Стефан
В. 36. Пінковский Михайло
В. 39. Дурняк Панько
Дмитрик Михайло
В. 40. Телепчак Теодор
Капчик Гаврило
Копків Іван
В. 41. Цуцура Антін
В. 42. Ґалик Данько
В. 48. Біль Іван III.
Галушка Василь
Пайко Михаїл
Боднар Іван
Байко Іван (мол.)
Яблиньский Кипр.
Скальский Антін
Степаник Дмитро
Тимко Йосиф
Тимко Михаїл
Вусик Никола
В. 52. Федоркевич Іван
Копча Прокоп
Качор Іван
Ваньчик Йосиф
В. 53. Лучканич Андрей
В. 55. Москаль Іван
В. 56. Траґар Яков
Яніцкий Йосиф
Синявский Павло
В. 61. Бірко Іван
В. 62. Терлецкий Амброзий
В. 70. Скородиньский Данько
Сподик Михаїл II. (мол.)
В. 71. Ковач Дворский Мурич
В. 81. Стельмах Яков
Жилка Антін
В. 84. Мокей Василь
В. 88. Яворский Іван
Михайлечко Дмитро
Шкрамко Федьо
Хоминець Петро
В. 92. Сенюк Кость
В. 93. Сувак Іван
Николаєвич Андрей
В. 94. Роман Іван
В. 96. Батіг Іван
В. 102. Костишак Афтан
В. 104. Новда Михаїл
В. 107. Карапін Іван
Кулик Йосиф
Петрік Антін
Криміньский Йосиф
Семенюк Єва
В. 108. Кульманицкий Андрей
Чекарівский Петро
Сьвідерский Юліян
В. 113. Поживак Павло
В. 114. Васічко Іван
В. 116. Олійник Григорий
Моргулець Іван
В. 118. Шкварла Ольга
В. 119. Варґа Іван (мол.)
В. 121. Бойко Іван
В. 123. Гриник Юрий
Демків Стефан
Сідельник Леон
Стоцкий Іван
Савуляк Проць
Луцишин Іван
В. 124. Бабяк Данько
В. 127. Ребізан Андрей
В. 130. Давидів Александер
В. 133. Качановский Яков
В. 134. Король Петро
В. 138. Бодак Кость
В. 143. Калинич Андрей
Чиктич Федор
Дропко Станіслав
В. 144. Климкович Марія
Климкович Григорий
Жибура Іван
Терпливець Текля
В. 145. Шутурма Николай
Бороский Михаїл
Надзаґа Алексий
Палій Михаїл
В. 147. Міґа Іван
В. 149. Савич Павло
В. 151. Ліндиш Зузанна

СУСПЕНДОВАНІ.

В. 1. Хомяк Илия
Морох Яков
Слота Илия
Косенчар Никола
В. 69. Яніцкий Василь
Оленьчук Гаврило
Гундич Мирон
Зущак Іван

Т. Лабовский
Голов. Рек. Секр Союза.

Ті що роблять на дворі

виставлені на зимно і вогність, уникнуть руматизму і невральґії, если будуть вживати

Д-ра Ріхтера Котвичного Пейн Експелеру

коли почують перші симптоми. Сей ліки роблений згідно з острим нїмецким законом і має 35 літну незахитану славу.

На продаж у котрого небудь аптикара, по 25 і по 50 центів або у властителїв.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

Вийшов з друку накладом Руской Книгарні

ІЛЮСТРОВАНИЙ ПАПІР ЛИСТОВИЙ.

Зміст релїґійно-патріотичний, призначений виключно для Русинів-Українців; в кількох родах: до родичів, до жінки, загальне благожелане добрим товаришам, кревним а знакомим і з портретами деяких славних людий. Ціна: З папери з ковертами і оплатою почти 10 цнт., 7 паперів 20 цнт., 12 — 30 цнт., 50 — $1.20, 100 — $2.25.

Посилайте замовленя на адресу:
Ruska Knyharnia, Box. 128, Scranton, Pa.

Дуже важне!

Дорогі Братя і Сестри:

Повідомляю Вас, що у мене можете дістати всякі молитвенники, рускі і польскі в дуже хорошій оправі, пр. в слоневій кости, шкіряній і простій і всякі церковні книги, а також і книжочки в ріжними повістками, пісні, коломийки, сонники і пр. При більших замовленях дає ся відповідний опуст, а я Вам ручу, що моїми книжками будете вдоволені. Свій до свого! 13-

Адрес: Joe. Charkass,
184 Hudson Str, New York, N. Y.

Хто хоче поселитись в Брит. Колюмбії

нехай приїздить до Port Hammond, B. C. Тут е осередок великої богатої долини Fraser River, тут купите землю вироблену і невироблену, із садом і без саду. Тепер пора купувати. Адресуйте так:

Real Estate Co.
Box 65 Port Hammond. B. C.

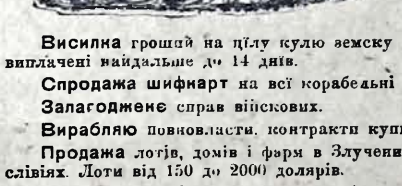

Перший Руский Банк
КАНЦЕЛЯРІЯ
Рільно-Нотаріяльна
ПЕТРА ШЕВЧИКА
— в —
NIAGARA FALLS, N. Y.

Висилка грошей на цілу кулю земску під гваранцією. Гроші зістають виплачені найдальше до 14 днів.

Спродажа шифкарт на всї корабельні лінії.

Залагодженє справ військових.

Вирабляю повновласти, контракти купна і продажи.

Продажа лотів, домів і фарм в Злучених Державах і Канадї на добрих услівіях. Лоти від 150 до 2000 долярів.

Браття Русини! Не будьте лакомі на дурнички і дарунки ріжних пройдисьвітів агентів, що обіцяють вам гори долини а ви за тоє мусите нераз дорого заплатити Удавайтесь в кождій справі до чоловіка чесного, що провадить свій інтерес вже більше 12 літ.

Філії Канцелярії: Box 164 Yatesboro Pa.; Box 96 Connerville, O.; 3827—4th Ave. Altoona, Pa.; 9 Ruston Place Waterbury, Conn

Всї листи адресуйте так:
PETER SZEWCZYK. 1223 E. FALLS ST., NIAGARA FALLS, N. Y. 23—

SCHOENS GROVE, I 91 20—23

Port Carbon, Pa.

Лоти від 145 до 400 долярів.

Добра нагода. Доми будуем скоро; лот е виплачений. $50.00 з гори, решта на сплату по $5.00 на місяць.

Пишіть по руски, словацки або мадярски на адрес:

Szerednyanski Loti, Port Carbon, Pa.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Отець духовний „Союза“:
о. Стефан Макар. 'Phone 46—12
11 May St., Ansonia, Conn.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1906—1908.

Предсїдатель:
Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, NJ.

Місто-предсїдатель:
Іван Париляк, Terryville, Conn.

Касїер:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніть, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Tranger, Pa.
Ф. Поливка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія.
о. Лев Левицкий, Minersville, Pa.
Осип Стеткевич, Shamokin, Pa.
С. Калакука, Jessup, Pa.

Головний організатор:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз“ — одинока руско народна організація в Америці.

Принимає членів від 1 року до 40 лїт житя.

Вступне після лїт.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа $1000.00,
Посмертне за жінку $400.00,
Посмертне за дїти від 15.00 до $300.00,
В разї утрати: а) обох очий ніг або рук $1000.00,
б) одної руки, ноги або ока $200.00.
Сля отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде братство приналежне до „Союза“, повинно мати отсї книжки:

1) Книжку членів (іменослов).
2) Книжку місячних складок.
3) Книжку касову і протоколову.

На сї книжки повинно кождо братство заслати 5 долярів до каси „Союза“.

Оголошене

до всїх місцевих Секретарів і членів Р. Н. Союза в Америці.

III.

Отсим повідомляю Вас, що дня 25-го Мая 1907 розіслалисьмо відповідне число блянкетів до кождого відділу після того кілько там єсть членів. Ті блянкеди повинні члени як найскорше виповнити і разом зо старими грамотами прислати до Головного Уряду Союза. Скоро лиш котре братство надішле виповнені блянкети і грамоти всіх своїх членів, сейчас вишлемо єму нові грамоти.

Прошу також всіх пп. Секретарів, щоби старали ся виповнити всї блянкети докладно. Кождий член має подати: своє імя і прозвище, де мешкає, котрого братства єсть членом, котрого відділу, число своєї старої грамоти і має означити виразно на кого записує своє посмертне. При записуваню посмертного має кождий член подати імена і прозвиска осіб на котрих записує посмертне і означити яка се єго родина. Не вистарчить написати прим. що „посмертне записую на родичів“ або на „братів і сестри!“, але треба також подати їх імена. Кождий член має ся підписати сам-власноручно, а коли член не вміє писати, то нехай зробить хрестик, а єго підпише хто другий; той хто єго підпише нехай також підпише і своє імя в доказ того, що він єго підписав. Всї блянкети, котрі не будуть правильно виповнені, звернемо назад до поправи. Члени котрі приступили пізнійше як 1-го Марця 1907 року не потрібують виповнювати блянкетів.

Єслиби котрий відділ з якої небудь причини не дістав блянкетів, прошу мене о тім сейчас повідомити.

Разом з блянкетами розіслалисьмо також і нові деклярації. Прошу пп. Секретарів, старих деклярій більше не уживати, лише тих, котрі тепер відібрали. При писаню деклярацій для нововступаючих членів треба при держуватись також повизшого правила і також подавати докладний адрес члена по анґлійски, так щоб на сей адрес можна новому членови посилати орґан Союза, Свободу.

З поважанєм
Т. Лабовский.

Посмертні вісти.

Кардаш Терезія, жена Петра члена Р. Н. Союза від. 26, Pricedale, Pa. померла 28-го септембра 1906 р. в краю.

Маляр Іван, однолїтний син Григорія і Анастазії і член Р. Н. Союза від. 53. Pittsburg, Pa. помер 23-го мая б. р.

Гнатик Віктор, член Р. Н. Союза, від. 10, Ansonia, Conn. помер 7-го мая б. р. Небіщик походив з Галичини, села Пстружно, пов. Горлиці.

Шуль Николай, член Р. Н. Союза від. 86, Olyphant, Pa. зістав забитий треном 12-го мая б. р. Небіщик походив з Галичини села Грушівка пов. Березів.

Скрут Петро, член Р. Н. Союза від. 92., Taylor, Pa. зістав забитий в майнах 14-го мая б. р. Небіщик походив з Галичини села Яшківці, пов. Бібрка.

Вічная память.

Ч. 161. КВІТ $400.00

на чотириста долярів, котрі п. Дмитро Кузяк отримав яко посмертну запомогу по женї Марії з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Ansonia, Conn. 4-го Апр. 1907.
Дмитро Кузяк.

Сьвідки:
Алексій Горбаль,
Мілько Завидняк.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці Від діл (число) 10.
Кондрат Горбаль, предс.,
Яков Поливка, секр.

Ч. 182. КВІТ $500.00

на пятьсоть долярів, котрі п. Марія Качкош отримала яко посмертну запомогу по мужу Івані з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Mt. Carmel, Pa. 15-го мая 1907.

Сьвідки:
Петро Волчко,
Іван Велиґдан.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці Відділ (число) 5.
Андрій Міліо, предс.,
Іван Ялко, секр.

Рух
в відділах Р. Н. Союза.

Оголошенє.

Брацтво сьв. Йоана Хрест. в Еверсон, Па., від. 59. пригадує завчасу всім членам обовязок явити ся на мітингу дня 16. Юнія 1907 на Lieinsenring, Pa. в салї при церкві, о 1-ій год. по полуд. Котрий член не явить ся на сім мітингу, заплатить $1 кари.

Уряд братства:
М. Тешнар. предс.,
Ів. Фариняк, секр.

Оголошенє.

Звертаєть ся увагу членів бр. сьв. О. Ник. в Пасайк, Н. Дж. від. 42. Р. Н. С. на ухвалу з дня 13-го мая, після якої кождий член, котрий не заплатить свого розмету на піврічнім мітингу дня 9-го юнія в неділю о пів до другої по пол., буде виключений з братства і з Р. Н. Союза. Длятого просить ся всіх позамісцевих братів, котрі не можуть прийти на мітинґ, щоби письменно зголосились до місцевого уряду.

За місцевий уряд:
Антін Кузенич, предс.,
Конс. Петрик, кас.,
Олекса Хованець, секр.

Оголошенє.

Тов „Січ“ від. 117 Р. Н. Союза в Ню-Йорку повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинґ відбуде ся в Суботу дня 15-го червня 1907 о год. 8-ій вечер. в Harmonia Hall 46 Ave. A. На порядку дневнім: справозданє старого комітету з діяльности за минувший рік і вибір нового комітету. Хто без важної причини не явить ся на мітингу, заплатить ухвалену кару.

Дашкевич, предс.,
Кароль, кас.,
Підгірний, секр.

Ооголошенє.

Тв. „Тисьминиця“ від. 144 Р. Н. С. в Ню-Йорку повідомляє всіх своїх членів, що надзвичайний мітинґ відбуде ся дня. 15-го червня с. р. о год. 8-ій вечер під числом 134 „Tompkins Square Hall“ E. 7-th St. в ціли вибраня нового секретара і доповненя комітету Тв.

Хто без важної причини не явить ся на мітингу, підлягає карі: звичайний член 25 цнт., комітетовий 50 цнт.

За комітет:
Дм. Підлуский, предс.,
Лев Угорнак, кас.,
Ів. Коцкий, заст. секр.

Оголошенє

Брацтво сьв. о. Николая від. 53. в Пітсбурґ, Па. подає до загальної відомости, що який з членів не явить ся на мітингу дня 9-го юнія, заплатить 1 дол. кари. На мітингу мусить безусловно кождий особисто явити ся, позаяк будуть видавати ся нові грамоти на якій кождий мусить підписати ся власноручно.

За Уряд брацтва:
о. Н. Стефанович, гол. пред.,
Н. Войтович, предс.,
Н. Пейко, секр.

Оголошенє

Брацтво сьв. Вас. Вел. від. 19 в Прайсбурґ, Па. подає до загальної відомости, що який з членів не явить ся на піврічнім мітингу 16-го юнія с. р. то на него наложить ся кара 1 дол.

В місяцях юнію, юлію і августі буде приймати ся до брацтва членів за зменшеним вступним.

Ю. Фалат, предс.,
Ст. Турок, кас.,
Ст. Сисак, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

як пошукованя знакомих, оголошеня балїв, представлень, сходин і т. п. друкуємо в "Свободї" по цїні 1 цента від слова за оден раз.

Пошукую

товаришки житя, Русинки, в вїці 16 до 22 лїт. Мусить уміти читати і писати та мати 200 до 300 дол. готівки. Єсьм Русином з Галичини, перебуваю уже три роки в Канадї, маю 24 лїт, 1000 дол. готівки та сталу роботу по $3.00 денно. Зголошеня з фотографією просить ся присилати на адресу:

Mr. Dzylizniak,
Box 1395
22-25 Vancouver, B. C. Can.

Пошукую

свого брата, Петра Гудиму який два роки тому як приїхав до Америки, та має пробувати десь коло Сан Франсиско.

Lazar Hudyma,
..23 Mundare, Alta Canada.

Где есть

Юліян (Евгеній) Ткачук із села Кулівців пов. Кіцмань (Буковина). Сли би хто о нім знав або він сам, нехай напише на адрес:

N.Tkaczuk,
Room 17, Empire Block,
Winnipeg, Man. Canada.

ПОДЯКА.

Русинам в New Kensington, Pa. дякуємо сердечно за колекту $31.05, котру зложили на нашу церков на руки Василя Буґеля і Іоана Филя.

Пітсбурґ, Па. 29-го мая 1907.
о. М. Стефанович, сьвященик,
Теодор Гут Кульчицкий. кас.

КНИЖКИ ДЛЯ ОПІКУНІВ ХОРИХ

в яких записуєсь коли хто захорів, на яку слабість, коли видоровів і т. п. можуть дістати наші братства по цїні 1 дол. за книжку в редакції „Свободи“ 17-ze

Оголошенє.

В редакції „Громадського Голосу“ у Львові є кільканацять американьских переказів на гроші висланих будьто аґентами, будьто почтою і ми не знаємо хто вислав, а як є назвиско, то перекручене і без близшої адреси. Просимо отже усїх, що післали гроші на „Громадський Голос“ а не дістають його, щоби зараз нам донесли кілько і ким післані а зараз дістануть часопись.

Редакція
„Громадського Голосу“ у Львові.

Кождий хто посилає гроші на часопись чи яку небудь цїль до старого краю, повинен рівночасно післати лист до дотичної редакції чи особи і подати на що посилає ті гроші а також свою докладну адресу.

Ред. „Свободи“.
—23

Як робітникови заховати своє здоровлє?

Недавно появила ся в Берлїні на нїмецькій мові цїнна книжка лїкаря Др. Фолькмана під заголовком „Як робітникови заховати як найдовше свій найцїнїйший скарб, здоровлє?..“ Книжка ся стріла ся відразу з дуже великою симпатією загалу, позаяк в несповна трех місяцах розійшли ся уже два наклади. Сам автор книжки не належить зовсїм до сих буденних проповідників, які воюють старими, нїчо не говорячими фразами, які хотять кількома загальними замітками поправити гіґенічні відносини цїлих мас. Автор подає свої замітки і ради на підставі довголїтної лїкарської практики та досьвіду, і усе що він говорить, попирає сильними доказами научними і практичними. Він зі самого становиска лїкарського є горячим приклонником осьмигодинного дня працї. Гадає ся, що не від річи буде, наколи і нашому загалови робітницькому подасть ся тут деякі уваги оперті на висше згаданій лїкарскій праци.

Др. К. Фолькман ставить передовсїм, і то на першому місци плеканє і вихованє дїтий. Виховуючи дитину уже від малку треба про се дбати, аби она була добре віджившована, охарна і чиста, щоб внїшні орґани правильно розвивали ся, через ґімнастику вироблювали ся мязнї. Він радить матерям годувати дїти переважно молоком, зупою з муки вівсяної або житньої, рижом, дазати богато овочів і ярини, однак як найменче мяса.

„Передовсїм що до відживлюваня дїтий, загально панують дуже фалшиві погляди. Печаливі матери гадають, що они як найлутше роблять, напихаючи свої дїти переважно мясом і яйцями. Они зовсїм не знають, що перевага мясних страв для дїтий є шкідлива і спричинює много недуг як скрофули (золотуха) і т. п. Підчас моєї довголїтної працї приходило ся менї сотки разів сконстатувати, що дїти виховувані на веґетериянськім харчу (се є без мяса) були завсїгди о много сильнїйші і лучше розвинені, як сї, яким подавано мясо. Безусловно нїколи не повинно ся давати дїтям пити каву, пиво та алькоголїчні напитки“.

Про гартованє тїла пише Др. Фолькман як слїдує: „Наколи хочемо виховати здорове і кріпке поколїнє, то передовсїм повинні ми звернути увагу на загартованє дїтий. В який спосіб се осягнути?...

Гартованє дитини повинні ми почати сейчас по єї народженю. Новонароджену дитину повинно ся без условно що дня купати і коли в перших днях купіль повинна мати 30 степенів тепла, то в протягу трех до чотирох тижнів остуджує ся єю повільно до 25 степенів тепла. По купели сильно натирати дитину замоченою в зимній воді губкою.

Постепенно з віком дитини поступає і єї гартованє. Що дня, чи то лїто, чи зима повинно ся дитину мити зимною водою. До семого або осьмого року повинна мати сама обмивати дитину, пізнїйше дитина може се робити сама. Найлутше робить ся се в той спосіб, що грубий, полотняний ручник замочує ся в зимній воді, дуже легко його видушує ся і ним натирає ся сильно цїле тїло В. лїтї добре замінити се обмиванє зимною купілею, однак тут треба уважати, аби дїти, а передовсїм слабовиті і недокровні сидїли у воді не довше як 5 до 10 мінут“.

Дуже рішучо Др. Фолькман припоручає призвичаювати дїти до ходженя босо, позаяк се незвичайно гартує і робить їх відпорними проти усяких застуджень. Дїти повинні проводити як найбільше часу на сьвіжім воздусї, в місцях огрітих лучами сонця. Рівнож повинні вчасно іти спати. Дитина від 6 — 14 лїт потребує що найменче 10 годин спаня.

Пожива дорослого чоловіка повинна передовсїм складати ся з мяса. Мясо волове є найпоживнїйше. „Оно має 20 процент білка, а ся субстанция є найбільше потрібна до відживлюваня і скріпленя людського тїла. Мясо свиньске має значно менше білка, бо лишень 15 процент, але за се около 35 процент товщу, що власне для робітника є великої ваги. До найважнїйших средств поживи, які знаменито відживлюють орґанїзм належить дальше горох і сочевиця. Як в однім так і в другім є около 25 процент білка, одже о много більше як у мясї. Однак се суть страви тяжкі до травленя і тому мусять бути дуже мягко зварені і знаменито розжовані“.

Дуже богато поживи є в сирі, бо 35 процент білка і тому сир не повинен нїколи хибувати на столї робітника. До головних страв дальше повинні належати: фасоля, біб, риж, пшоно а передовсїм на мягко варені яйця; сих послїдних повинно ся як найбільше їсти. В великій скількости повинні рівнож на столї робітника знаходити ся ярина і овочі, однак бульбу повинно заступати ся по можности дешевими мучними стравами, як клюски, пироги і т. п.

„Найголовнїйший пункт підчас їдженя — пише дальше Др. Фолькман — се повільне і дуже докладне жуте страв. Добре розжована страва є уже неначе через половину стравлена. Тому на їдженє повинно лишати собі достаточно часу і усе мати на думцї се, що здоровле і сила фізична суть нашим найцїннїйшим добром, а воно удержує ся лишень через подаване достаточної скількости відповідних средств відживлюваня ся і полягає у першій лїнії на добрім травленю.

Піклованю шкіри посьвячує Др. Фолькман у своїй розправі осібний уступ. „Щоденне обмиване цїлого тїла — пише Др. Е. Бок у своїй книжцї „Про здорового і недужого чоловіка“ — є дуже важним товчком до удержаня здоровля; мило при обмиваню є з того взгляду доконечне, позаяк воно розпускає і змиває товстий бруд зі шкіри, який чиста вода не є в силї усунути. Після слів Лїбіґа консумпція мила стоїть в простій пропорції до культури народа, а чистота в тім самім відношеню до загального здоровля“.

Безусловно припоручає ся що три або чотири днї зміняти біле. Рівнож не повинно ся нїколи спати в тій самій сорочці, в якій ходить ся у день. Щоденне обмиване тїла зимною водою є для захованя здоровля впрост необходиме. При обмиваню після Др. Фолькмана належить заховувати слїдуючі правила: 1) До лазнї повинно ся іти зовсїм повільним кроком, щоби не зігріти ся. 2) По прибутю треба відпочати 10 до 15 мінут, потом розібрати ся і сейчас ідти до води. 3) Наколи чоловік є хоровитий, або недокров-

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

ний повинен в воді (в тім случаю думає ся о річній купелі) сидіти від 3 до 4 мінут. Коли однак чоловік є кріпкий і здоровий, то може позволити собі пересидіти у воді чверть години, або і більше. 4) По купелі сейчас уживати як найбільше руху, щоби опять як найскорше розігріти цілий орґанізм.

Коли робітник хоче заховати свое кріпке і сьвіже здоровле, повинен уже в наймолодшім віці приступити в члени до товариства ґімнастичного. Такі важні річи, як прохід та забави на сьвіжім воздусї наш робітник зовсім занедбує. Рівнож повинно ся як найобережнійше поступати з питем алькоголічних напйтків.

Кінцевий уступ розправи є посьвячений радам для людий у старшім віці. „Позаяк старі люди звичайно не мають зовсім, або по найбільшій части цілковито попсовані зуби, тому повинно ся таким людям подавати переважно страви плинні. Рано повинні вони, місто так розповсюдненої кави, яка не має майже нїяких віджившюючих частин, з'їсти таріль зупи у якій розмочує ся кілька кусків хліба. На обід рівнож таріль зупи, малий кусник мяса, добре зварену бульбу і т. п. По обіді місто кави, молоко. Вечером повинні старі люди як найменче їсти. і то лиш овочі, риж на молоці або тим подібні легко стравні річи, шклянку молока і кусник хліба з мясом. Сї прості і тані страви, коли до них дадасть ся богато руху на сьвіжім воздусї, зможуть старого чоловіка довго удержати при кріпкім здоровлю. Старі люди повинні ще обережнійше на те звертати увагу, щоб страви були докладно розжовані. Однак найважнійше для старих людий є богато руху на сонци і сьвіжім воздусї!

Отсе бувби менче більше переповіджений зміст книжки Др. Фолькмана, книжки писаної не для реклями або інтересу, лиш подиктованої правдивим чутем та охотою послужити радою і вказівками на так важним, а однак так легкодушно занедбуваним поли, як ґіґієна.

Торговля дівчатами.

Галї танців достарчили опять одної жертви, яка через шість тиждній мусїла зносити тяжкі муки душі і тїла звязані з обридливою торговлею живим товаром. Се мало місце не в центральній Африці, але у нас, в Шікаґо, в часах золотої моральности, в XX-ім столїтю!

Жертвою впала вісїмнайцятьлїтна дівчина М. В. Marshall занята в однім з найбільших, департаментових складів в середмістю.

В половині лютого явив ся в тім склепі гарно одітий мущина, який при нагоді купна ріжнородних дрібничок при столику панни Маршаль завязав з нею розмову та знакомство і від сьої хвилини почав еї майже щоденно відвідувати. Подав, що він називає ся Balding.

По якімсь часї намовив дівчину, щоб ся вийшла разом з ним на прохід. І дійсно дня 3-го марта с. р. улягаючи його намовам пішла она з ним до галї танців „Prima", де підчас одної перерви випила з ним келїшок вина. Дотеперішне поступоване Балдінґа не насувало нїяких підозрінь, отже і в сїй хвили дівчина навіть і не припускала, що вино є заправлене усипляючими порошками. Сейчас по випитю вина дівчина стратила сьвідомість та не тямить, що з нею дальше діяло ся.

З примусового сну пробудила ся доперва слїдуючого дня в помешканю Балдінґа при Мішіґан евеню і спостерегла, що забрано еї усе одіне. В кімнатї був Балдінґ та його спільники, межи ними один названиском Mc. Namara.

Дівчина з перераженем побачила, що попала ся в шпони гандлярів дівчатами, які з пекольним спритом, при співудїлї поліциї управляють своє обридливе ремесло.

Не помогли нї прозьби, нї спазматичні плачі...

На другий день відвезено еї до одного дому розпусти при улици Dearborn, де неначе кусник мяса продано ею властителеви за 50 долярів.

Забрано сї усї річи полишаючи лише біле і примушено піддавати ся усїм прибуваючим „гостям".

Страшні еї відносини, в яких знайшла ся тепер дівчина тревали з дня на день, аж наконець пощастило ся еї повідомити листовно про все свою матїр.

25-го мая, рано, мати сейчас по одержаню листу удала ся на стацию поліцийну та зажадала помочи. Поліция удала ся на місце і визволила дівчину з неволї проституцийної торговлї.

Сейчас по увільненю дівчини приарештовано цілу шайку гандлярів якою проводив Балдінґ, якого властиве імя звучить W. Cumming, лїт 22, котрий до спілки Mc. Namar-ою, лїт 20 і Мариею Spaubding, лїт 27 уже від довшого часу управляв свое ремесло, достарчаючи дівчат до всїляких спелюнк. За поле своїх операций вибирав собі звичайно великі, департаментові склади де лихий заробіток занятих там дівчат незвичайно облегчував йому роботу, і допомагав йому до дістаня позволеня взяти дівчину до галї танців.

Тут починала ся все одна і та сама істория: порошок на сон, відвезене до своєї хати, збезчещене і продаж, що йому приносило 15 до 100 дол. від „штуки".

Дівчина, яка в сей спосіб падала жертвою сеї звіриняи, початково рвала ся на волю, аж наконець встид, дізнана ганьба і понижене зневолювали ею піддати ся нещасній судьбі.

Арештованого Балдінґа та його товаришів задержано в вязници. Але як се звичайно діє ся, що арештуе ся орудие злочину, коли тимчасом сам злочин лишає ся безкарний так і тепер полїция арештувала Балдінґа, однак властителя спелюнки, що купив дівчину за 50 дол. полишено на волї. В сей спосіб, і то проти права, дім розпусти позістав і на дальше в супокою, отже тим самим, дано йому можність і на дальше купувати робітницькі дівчата, дозволено надальше вести се обридливе ремесло.

Зазначуемо еще раз, що права стейту Illinois, подібно як і права других стейтів остро заборонюють удержоване домів розпусти а мимо того всюди повно є таких нор, усюди є сотки і тисячі нещасних дівчат, які падають жертвою торговлї; полїция знає про се і не перешкаджає, противно тягне з сего зиски.

І тому питаємо: як довго думають власти толерувати такий злочин?

Як довго робучий люд рівнодушно глядїти ме на страшні свої кривди, на продажу розпустникам своїх дочок, сестер і жінок?...

Крайна уже пора, щоб цілий такий лад суспільний перевернути до гори ногами і змести з лиця землї усе, ще зводить людскість до злочину і упідленя!...

Всячина.

СТАТИСТИКА ВІРОІСПОВІДАНЬ З Р. 1904.

Христіянство числить 477,080-158 душ, конфуціянізм 256,000.-000, індіїзм 190,000.000, магомеданізм 176,834.000, буддаїзм 147,-900.000, таоізм і шантоізм 57,000.-000, юдаізм 7,056.000, ідолопоклоньство 118,120.470— себто разом всіх людий на сьвітї є: 1.430,-000.000.

Христіяни дїлять ся знов на: католиків яких є 230,866.532, протестантів 143,237.626, православних 98,016.000, абісинців 3,000.-000, арменців 1,690.000, несторіянців і яковлянців 150.000, коптів 120.000.

СИЛА ТЕМНОТИ.

В селї Федюкіна, смоленьского округа в Росії убили 80-лїтну жінку Протасову, бо всї уважали її відьмою. Не конець на тім; сила тьми проявила ся ще й в процесї, про котрий „Нов. Время" доносить, що слїдує: „Кількох пяних селян пішло перед хату селянки Нікітіної і зажадали від неї, щоби їм видала „відьму" Протасову, що мешкає у неї. Старухи не було під ту пору дома. Коли вернула, впав селянин Колядін до хати, стягнув її з печи і витягнув на улицю. Тут почав її страшно бити а ціла громада не лиш приглядала ся тому холоднокровно, але ще й відзивали ся голоси з товпи, щоби він „стару відьму" ще дужче бив. Той звір не чоловік вхопив якусь довгу дошку і вдарив нею старуху по голові і вбив. Остаточно власти довідали ся о тім і звеліли Колядина арештувати та зробили йому процес. Сьвідки, між іншими син убитої, могли зізнати перед судом лиш то, що убиту уважали всї в цілим селї і в сусїдних селах відьмою і говорено вже давно о тім, щоби Протасову убити. Сьвідок Нікітін, в котрого домі старуха мешкала, міг лиш сказати, що він і многі інші раді були з того, що відьму раз убили. А тепер найхарактеристичнійше: суд присяжних по кількох мінутах наради увільнив обжалованого Колядіна.

СМЕРТЬ УСМИРИТЕЛЬКИ ЗЬВІРІВ.

Молода усмирителька зьвірїв менажерії в місті Вінер-Найштат — Цецилія Вінклєр — закінчила трагічним способом житє. Підчас представленя зайшла она до клїтки з медведями, щоби показати, як то усмирює ся і дресує ся дикі зьвірі. Оден з медведїв не хотів слухати, а коли вона вдарила його гарапом, він вкусив її в колїно. Публика недобачила того, що стало ся, але панна Вінклєр занедужала тяжко ще тої самої ночи а по перенесеню її до шпиталю умерла там наслїдком укушеня медведем.

ЗАГИБАЮЧЕ ПЛЕМЯ.

Ген, далеко на півночи, там, де пів року вічний день, то знова пів року панує непроглядна ніч, далеко, поміж вічними снїгами і ледами, понад Торндємом мешкає ляпоньске племя. Побіч циганів суть они послїдними номадами (кочівниками) в Европі, з тою однак ріжницею, що не волочать ся так як перші по цілому сьвіту, лишень по невеликій просторони, на якій колись були одинокими панами. Перті та переслїдовані через Норвеґів та Шведів посували ся що раз дальше і дальше на північ. Всемогутні норвескі вийти і ґубернатори єще в початках минувшого столїтя не тільки в наслїдок расової ненависти, як охотою загарбати їхні маєтки, уладжували правдиві лови на Ляпонців. Довгі літа північні народи сьвято в се вірили, що Ляпонці не тільки, що суть чарівниками, але що они посїдають також незбагнуті скарби в золоті і дорогих камінях. Самоволя ґубернаторів довгі часи уходила зовсім безкарно, позаяк тогдішний уряд в Копенгазї нїчого не знав про Ляпончиків, а сї знова були за далеко і не знали дороги до столицї, де-б могли пожаловати ся та жадати охорони. Послїдне повстанє Ляпонців під проводом героя Аґфрея здавлено кроваво, однак оно не полишило ся без наслїдків. По полученю Норвеґії зі Швецією уряди обох держав заняли ся забутим народом, здавили самоволю урядників, виступили енерґічно проти упереджень людности та запевнили яке-таке животїнє могучому колись народови. Від того часу Ляпонці зажили спокійно, випасаючи свої величезні стада ренів та ведучи з полудневими своїми сусїдами замінну торговлю.

Однак усякі змаганя, щоб їх привязати до землї та приневолити постійно поселити ся не доводили до нїчого. В міру, як цивілізація посувала ся до них, они покидали свої шатра і мандрували щораз дальше на північ. Лише незначно мала жмінка стала рільниками або фабричними робітниками; переважна часть племени веде постійно дальше мандрівне житє.

Сей взглядний спокій тревав аж до часу зірваня унії поміж Швецією і Норвеґією. Коли се стало ся, довідали ся Ляпонці на власній шкірі, що їх землю поділено тепер границею помежи дві держави, і то такі держави, що дуже строго стережуть своїх границь. В 1906 році, як що по швецкій сторонї не стало паші, перенесли ся Ляпонці зі своїми ренами на норвеску сторону. На граници однак фінансова сторожа безпощадно їх стріляла, та конфіскувала іхнє майно. В однім тільки случаю — зі соток подібних — сконфіскувано або убито 5000 штук ренів.

Слушність наказує вправдї зазначити, що уряд норвеский довідавши ся про сї варварства, дуже остро виступив проти винних та казав сконфісковані річи позвертати. Однак мимо того понесли Ляпонці великанські страти, позаяк на дотичну реклямацію швецкого уряду відповів уряд норвеский, що урядники вправдї посдупили не по людски, однак на всякий случай після права. Случай сей мав лиш такі наслїдки, що обі держави иавязали переговори в цїли уреґулювання сьої справи. Належить сподівати ся, що уреґулюване се випаде в користь Ляпонців, позаяк уряди обох держав остаточно на се згодили ся, щоб дивити ся на сю справу не зі становиска правно-державного, але як на справу ґуманітарну, увзглядняючи при тім усї властивости, звичаї і обичаї останків вимираючого племени.

ПОЧУТЄ ПОРЯДКУ.

Вид хати уладженої ґаздинею, котра має почуте краси і порядку дїлає на душу чоловіка дуже приятно. Таке саме є і на вид бизнесу веденого точно і порядно. Без почутя порядку нїхто не може добити ся виднїйшого становища у сьвітї. І так, як без почутя порядку найлучший бизнес мусить звести ся на нїщо, так само і людске здоровле, хотяйби і найкріпше мусить змарнувати ся, наколи чоловік не буде звертав уваги на перші симптоми хороби, хотяй знає добре, що перший і найважнїйший симптом, то є утрату апетиту усуває сейчас Трінера Американьский Еліксір Ґіркого Вина, який сейчас приводить жолудок до цїлковитого порядку. Сама природа має в найбільшім степени почуте порядку і сейчас дає се відчути, коли щось попсує ся. Коли сей непорядок покаже ся в системі травленя, то найскорше зарадить лихови та усуне непорядок Трінера Американьский Еліксір Ґіркого Вина; він взмiцнить усї орґани і піддержить їх в праци. Симпотоми неладу у сїй системі суть найзвичайнїйше блїдий і жовтий цьвіт лиця, язик покритий білостию, біль голови, витворюване ся ґазів, кольки, почуте умученя, брак сну і утрата апетиту.

Дістати можна по всїх аптиках.

Jos Triner, 799 S. Ashland ave. Chicago, Ill.

Оголошенє.

Члени Ню-йорскої читальнї „ім. Михаїла Качковского" устроюють в суботу дня 15-го червня в великій гали „Progress Assembly Rooms" 28—30 Ave A., помежи 2—3 St. Баль і театральне представленє

„ВЕРХОВИНЦІ"

народна драма в трех актах а 10 відслонах.

Ціни місць: крісла по $1.00, 75 цнт., 50 цнт. і 30 цнт. Місця стоячі і ґалєрия по 25 цнт.

Початок о годині 8-ій вечером.

Запрашає усїх чесних Русинів і Русинок на се представленє, яке по раз перший відіграє ся в Америцї.

23—24 Комітет.

Потреба Дівчат

до шитя хлопячих штанів на машинах, порушованих силою.

Стала робота, добра платня.

Голоситись на:

Walker St., New York City.

Одні сходи на гору. 23

Тані Шифкарти.

Шифкарта з Ню Йорку до Освенціма лише за $16. Хто має за мало гроший, а хотївби дістати ся до рідного краю нехай залучить марку за 2 центи і пише до

Peter Szewczyk,
1223 E. Falls St.
—23 Niagara Falls, N. Y.

THE FIRST NATIONAL BANK
OF MINERSVILLE, PA.

Капітал $50.000.00. Надвишка нерозділені зиски $93.000.00.

Заснований 1864 року.

Найстарший Народний Банк в Скулкил Кавнті.

Провадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні моні рдери, драфти і пересилає гроші до всїх частий сьвіта. Позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послїдних 5 літ і виносить тепер около $500.000.00.

Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

10 долярів нагороди!

Два молоді інтелїґентні Русини, купцї з прадїда, посїдаючі практику европейску і американьску, з языком руским, польским, ческим, нїмецким і англїйским, хотїлиби в відповідній місцевости або плейї між своїми отворити ґросерню і бучерню. Єслиби хто знав на се добре місце нехай опише все докладно, а котра місцевість покаже ся найвідповіднійша, той дістане 10 долярів нагороди.

E. Zbudowski,
Lexington Ave., New York, N. Y.

I 92

Купую і продаю фарми, лоти і хати.

Най би ти був хоть де, то я ти можу продати і купити фарму, лоту і хату безпечно і справедливо. Я маю богато маєтку в Альберті тож не маєш що ся бояти щоби твої гроші пропали. Многі купують і продають свої маєтки через мене і не боять ся, так само і ти не бій ся а вийдеш добре. Многі Русини упяторили свої гроші протягом одного року в Едмонтоні так само і ти можеш, лиш ся не бій купити лоти в Едмонтоні або фарму в Альберті. Лоти єще мож купити за малу готівку а решта виплачувати місячно. Лоти ще мож купити від $20 і більше готівки а решту виплачувати по $5 місячно, отже мож робити гроші як лиш щось купиш а знаєш що в новім місті або краю земля дорожіє і земля то є найліпше що можеш купити, бо нїхто єї не вкраде анї не зго ить. Ту в Альберті нових міст досить отвирає ся, зелїзні дороги ся будують через добрі урожайні поля, люди еміґрують ти ячами зі Сполучених Держав, а зі старого краю і нїчого не кажи. Трени повні кождого дня, тому ту такий великий заробок на земли. Міста ростуть дуже скоро. Де нинька степи або лїс то в кілька місяців місто. Де нинька фарма по $10 акер, то в кілька місяців вже $50 до $100 акер а так знов в кілька місяців вже лоти по $300 до $1000 одна і т. д. З кождим днем все росте а се не є сон але сьвята правда. Се робить ся кождого дня. Єсли не хочеш купити нїчого то все свої гроші можеш позичити на $10 до $12 процент на рік і добру забезпеку, морґіч на землю. Хтоби хотів купити то прошу писати по руски, польски, словеньски, або яким небудь язиком на адрес:

G. Krikevsky, 21—
Edmonton, Box 501, Alta, Canada.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

MERCHANTS NATIONAL BANK

Шенандоа, Па.

Капітал 100.000.00 дол.

Надвишка 120.000.00 дол.

Депозити вище пів мілїона долярів.

Се є NATIONAL BANK чартерований Урядом Злучених Держав і під безпосередною контролю тогож уряду.

Є се одинокий Банк в Шенандоа, Па. що має свій власний будинок, в якім містить ся почта.

Вкладайте гроші до того Банку а дістанете від них процент. Банк сей виплачує що року тисячі долярів процентy своїм костумерам, котрі мають в нім свої гроші.

Там розмовляє ся по руски.

Merchants National Bank

на розі улиць Мейн і Лойд,

Shenandoah Pa. 108

Dr. J. SZLUPAS,

1419 N. Main Ave.,

Scranton, Pa.

Можна его бачити в офисї:

від 8 ої до 10-ої год. рано

від 2 ої до 4-ої попол.,

від 7-ої до 10-ої вечер.

Old P'hone 1269—B

HOWARD ALBERT,

Аптинар.

Продає всїлякі ліки по найнизших цінах. Ліки Севери.

ЛАНСФОРД, ПА. 108

Harry E. Paul.

Робить камінні нагробники, хрести, памятники.

Річ Пайн і Марнет улиць,

ПОРТ КАРБОН, ПА. 108

ДОКТОР ШТАЙН.

Урядує: від 8 до 10 рано, 1 до 3 по обіді, 7 до 9 вечер.

18 E. Oak St., Шенандоа, Па. 108

ДОКТОР ГРУЛЕР.

Застати его можна в офисї від 8 до 9 рано, 1 до 3 по полудни, 7 до 9 вечер.

30 E. Lloyd St., Шенандоа, Па. 108

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read

The International Socialist Review

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers 56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Одинокий руский адвокат і нотар з Галичини

Др. Юлїян Чупка.

Всї справи в судах і у скьаєрів в повітах Люзерне і Лякаванна.

Всї справи судові, повновласти, контракти, справи військові в Галичинї.

3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.

там де банк Неймета.

Приїзджає до Скрентон що Понеділка і Четверга о годинї 6 вечером.

402 S. Washington Ave.,

Scranton, Pa.

там де банк Райхмана.

ВСІМ ЗВІСНИЙ

Готельник

Іван Воргач

СКЛЯНКИ у него як старокраєві коновка.

ПОСИЛАЄ гроші до краю скоро і безпечно.

422 N. Maple St.,

107 Mt. Carmel, Pa.

Виробя бранці, кашкі, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи. Цїнник і пробки висилає даром.

Можете писати до нас до руски, словенськи або польски.

R. H. MORGAN, 13 N. Main St., Shenandoah, Pa

ЧИТАЙТЕ І

Спис книжок, які продаємо:

* Америка.....15 ц.	Народний рух австро-угорских Русинів.....15 ц.
* Ангел та пустельник і т. і. 15 ц.	Новий Завіт.....4 дол
Біблія Велика.....2 дол	Образки і загадки.....10 ц
Борба кляс і чому робітники орґанізують ся.....15 ц.	Оповіданя..... 15 ц
* В Старім і Новім краю...25 ц.	Оповід. про заздрих богів 10 ц
* Гріхи мілїонерів і т. п.С. 7 15 ц.	Пестрі звуки..... 75 ц.
Дещо з історії православної місиї в Америцї.....10 ц.	Про відступників від рос. православія..... 10 ц.
Дещо про звірята.....30 ц.	* Про нутро землї.....25 ц.
* Дві левади і т. п. С. 5....15 ц.	Підземні скарби.....25 ц.
* Дорога любови, то Божа дорога С. 6 .....15 ц.	Покуса.....10 ц.
Драгоманів .....15 ц.	Псалтир .....1 дол.
* Емігрант .....15 ц.	Розмова Поляка, з Русином 10.ц
Журавлї .....10 ц.	Руско-англїйский словар. 20 ц.
Житє Ісуса Христа ....1.50 дол.	* Релігійні вірования старинних народів.....20 ц.
* Житє, зарібки, орґанізації і т. п. в Спол. Державах.. 15 ц.	Смерть.....10 ц.
За красою ..... 1 дол.	*Стародавні казки та оповіданя.. .....15 ц.
Земельне питанє ..... 15 ц.	*Степові люде.. .....15 ц.
Зуб за зуб .....10 ц.	*Страйк.....20 ц.
* Казки про Жидів.....15 ц.	*Стріляй на смерть, робітнича драма.....15 ц.
Історія Руси з образками..10 ц.	Унія в Америцї.....20 ц.
Капітал і праця .....15 ц.	*Хто з чого жиє.....15 ц.
* Книжка Рахункова.....50 ц.	* Які то є люди на земли з 20 образками..... 50 ц.
Марія.....10 ц.	* Як мужик ходив до царя правди шукати.....15 ц.
*Многострадальний народ. огляд історії украïньского народу.....20 ц.	* Через кордон.....15 ц.
*Навернений Грішник....20 ц.	

Атляс цїлого сьвіта, англїйский 105 map, 300 сторін, подає імена і людність 40.000 міст цїлого сьвіта 1 дол.

Мапа Злученых Держав і цїлого сьвіта, 4 стопи широка а 6 стіп довга (инші продають по 5 дол.) у нас лиш 2 дол.

Адрес треба всегда виписати англїйскими буквами і то дуже виразно.

Swoboda, 184 Hudson St., New York

Хочете Поради, Інформації, Роботи?

Усе те дістанете безплатно

в Бюрі Славяньского Іміґраційного Тов.

Голоситись лично до секретара на адресу:

SLAVONIC IMMIGRANT SOCIETY.

35 Broadway, 5th floor, New York City.

Всякого Рода Справи

можете залагодити тільки через одиноку

Руско-Народну Канцелярію в Винипегу.

Пишіть або удавайте ся лично на адресу:

RUSKA KANCELARYJA

Room 1, 530½ Main St., Winnipeg, Man., Canada.

Телефон 799. 107

Оден з найбільших броварів в Америцї.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПОСІБ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз поскоштує сего пива, то иншого вже не буде пити. Голова від него ніколи не болить, бо есть здорове і поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗРЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,

435 to 455 N. 7-th Str.

SCRANTON, PA.

Telephone calls: General Office 2333. Night Call 4854.

БАНК РУСКИХ ЕМІҐРАНТІВ

Заінкорпорований в Стейті Ню Йорк. Капітал 10.000.00 дол.

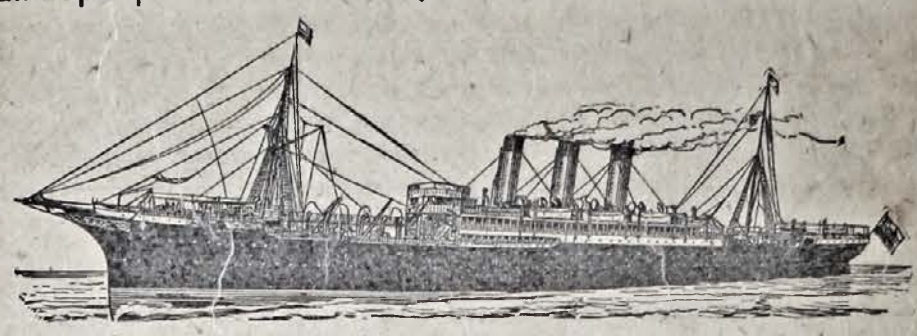

181 E. 3-d St., New York, N. Y.

Банк сей залагоджує слїдуючі справи:

1) **Пересилає гроші** до всїх країв і держав сьвіта по цінах можливо найтанших і як найскорше.

2) **Продає шифкарти** на ріжні лінії корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цінах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Ню Йорку.

3) **Виробляє повновласти**, контракти купна і продажи заосмотрені підписом конзуля; перепроваджує процеси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, колектує гроші і взагалї перепроваджує всякі инші справи зі судами і старокраєвими властями при помочи звісних старокраєвих нотарів і адвокатів.

4) **Полагоджує справи військові**, як: увільненє від асентирунку, військової контролї, увільненє від вправ і т. п.

5) **Вирабляє пашпорти** для ситизенів виїзджаючих до краю.

6) **Дає поради в процесах** против компаній в разї каліцтва, смерти, невиплаченя пейди і в других правних американьских справах.

7) **Міняє гроші** — старокраєві на американьскі і американьскі на краєві після біжучого курсу.

Кромі сего Банк Руских Емігрантів готов служити порадою і інформаціями також в других справах, особливо тим котрі приїзджають до Ню Йорку а не суть обзнакомлені з містом. Банк Руских Емігрантів вкладає гроші на процент до американьских і краєвих банків.

Десята часть з чистого доходу Банку Руских Емігрантів призначена на Руский Народний Еміграційний Дім в Америцї.

З поважанем

Дирекція: Зв. Ардан. гол. С. Яловский, кас. А. Савка, секр.

Адрес: Ruth. Immigrant Exchange

181 E. 3d St., New York, N. Y.

Перший

Руско-Словеньско-Польский

БАНКИР і НОТАР ПУБЛИЧНИЙ

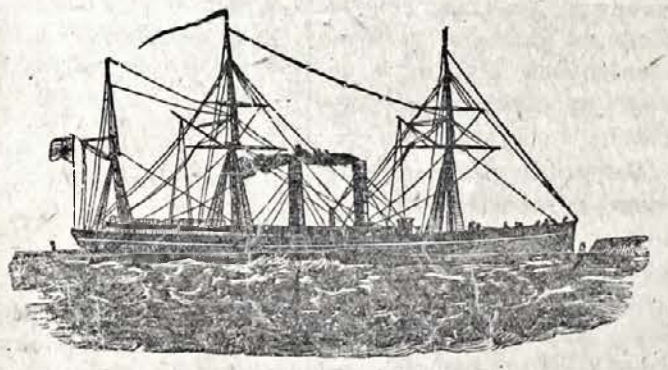

затверджений через Губернатора стейту виконує ріжні справи з помочию старорускаго нотара і адвоката.

1) ВИРОБЛЯЮ ПОВНОВЛАСТИ, контракти купна і продажи, переповаджую процеси спадкові, інтабуляції і екстабуляції.

2) СПРАВИ ВІЙСКОВІ як також увільненя від асентерунку, військової контролї і увільнене від вправ.

3) ПРОДАЮ ШИФКАРТИ на ріжні лінії корабельні до старого краю як рівнож з краю до Америки по цінах таких самих як продають головні компанії.

4) МІНЯЮ ГРОШІ старокраєві на американьскі а американьскі на краєві як рівнож пересилаю гроші до всїх країв і держав сьвіта, по цінах найтанших і все належито виконуесь і як найскорше.

5) ПРОВАДЖУ робітниче бюро в котрім може як найбільше число робітників знайти роботу — так мущини як жінки.

23—

Не забудьте на адрес:

Gabriel Dziadik,

130 Main St., Derby, Conn.